

Nyári idény
1869.**Homburgi fürdő**Nyári idény
1869.

M. Frankfurt mellett.

A **homburgi források gyógyereje** mindazon betegségekben érvényesíti nagyszerű hatását, melyek a gyomor és altest háborgatott működéséből képződnek, a szervekre jótékony ingert gyakorolnak s a megrongált cirkulációt tevékenyvé teszik, s az emésztő képességet rendezik; mirigy s altesti idült bajokban különösen a **máj és lép, sárgaság s közsvényre** nézve esodaszerű hatást gyakorolnak, s olynemű betegségekben is, melyek az idegrendszer túlfeszített izgatóságából származnak, a homburgi ásványvizek használata felette nagy hatással bírnak.

A **fürdőházban** nemcsak egyszerű édesfürdők, hanem orosz-gőzfürdők, valamint sós- és tífenyű-fürdők, anyalug, korpa, kén- és fürdő-zsappan hozzáadásával vagy a nélkül — szolgáltatnak.

Idült hórbajok ellen, néhány év óta kitűnő eredménnyel zsappannal vegyített ásványkátrány-fürdők is alkalmazhatók.

A már évek hosszúsorán át fenálló hidegvíz-gyógyintézet, (a pünkösdi kútnál) a t. cz. közönség számára úgy mint ezelőtt, úgy most is nyitva áll. Ezenkívül oly betegek, kik a hidegvíz gyógymodot rendszeresen használni akarják, azok dr. Hitzel ural, ki kizárólag a hidegvíz-gyógyintézet vezetésével van megbízva, — mint az intézetben, mint saját lakásán naponként érkezhettek.

Savó, a svájci Alpensekkel, (Appenzell kantonban) kecsketejéből kettős elválasztás által készítették, s reggel a forrásoknál a szükségeslethez képest vagy magában, vagy vegyítve különönmű ásványvizekkel — szolgáltatnak.

A **nagyszerű tarsalgási ház**, egész éven át nyitva áll; magában foglal pompásan díszített helyiségeket, ezek közt egy nagyszerű bál- s hangverseny-terem, egy étkező- s kitűnő szellőztető billiárd-terem, több izletben díszített jászó-termek, kávé és dohányzó szoba.

A **nagyszerű olvasó-kabinét** a t. cz. közönség számára minden díj nélkül folyvást nyitva áll, ellátva: a legolvasottabb német, francia, angol, orosz, lengyel és holland politikai és szépirodalmi lapokkal, a pompás értelem, melyben étlap szerint lehet étkezni, a gyönyörű szép aszfalt erkélyre vezet; a konyha a hármeves Chevet-re van bízva Párisból. A gyógy-zenekar, mely 40 kitűnő tagot számlál, naponként háromszor u. m. reggel a forrásoknál, délután a kert zene-pavillonában s este a bálteremben játszik.

Augusztus 7-től szeptember végeig az idő, ismét a kedvelt olasz opera által fog betöltötni a hírneves Orsini karmester vezetése alatt, melyre az ünnepektől primadonna **Patti Adeline** van ujjolag megnyerve, hasonlóképp **Nicolini, Agnesi, Verger** stb. kitűnő énekesek.

A t. cz. közönség mindezekben kívül, egy, itt még soha nem létezett mulatsággal fog meglepetni; — ugyanis a párisi palais-royal színház, szükségképp vált javítások miatt rögtön bezáratván, e színház tagjai egyidőre szabadságot tartottak, mi közben a gyógyintézet igazgatója nem mulasztá el e kitűnő és 38 személyből álló társaságot megnyerni és 10 előadásra — mely július 3-tól augusztus 3-ig tart — szerződötni. E művészek előadásai, mint tudva van, igen szeszélyesek s kóddyések, s mit sem fognak mulasztani, hogy a t. cz. közönség tetszésnyilvánításait, kiérdemeljék.

A **homburgi fürdő**, a rajna és bajor-osztrák vasúthálózat bevégzett építésével, Európa kellő közepén fekszik. Bécsből 24, Berlinből 15, Párisból 16, Londonból 24, Brüsselt és Amsterdamból 12 óra alatt érünk oda, (közvetlen vasúti összeköttetés levén Homburgik). Frankfurt és Homburg közt naponként 18 vonat tartja fenn (ide s oda) a közlekedést, — utolsó menet 11 órakor — s a vendégeket fél óra alatt szállítja, mely által alkalom nyújtatik Frankfurt nevezetösségeit, színház, hangverseny s más egyéb esti mulatságokat meglátogatni.

Hatodik kiadás
(magyar nyelven harmadik).**A nemi élet
titkai s veszélyei.**

Értekezések a nemz és nemi betegségekről, az utóbbiak óv- és gyógy-módjaival. 546 (2-12)

Függelékkel a bujakói ragályzástól és Dr. Rod et, lyoni orvos

ragályelleni legbiztosabb óv-szeréről.

a férfi és női ivarszerek bonctani ábrával. Ára: 1 ujfórint.

Postán megküldve 10 krral több utóvételletel 40 krral több.

Megrendelhető szerzőtől következő cím alatt:

Dr. Eiber V. P.

Pesten, József-utca 66-ik számú saját házában.

A t. cz. magyar királyi honvédségi uraknak ajánlja magát

CSÁK IMRE

katonai, polgári s papi öltöny készítő.

ki már az eddig kinevezett honvédségi urak nagyobb részének öltönyeit készíteni oly szerencsés volt. 548 (1-3)

Boltja: zöldsé-utca 7. sz.

Mindennemű

takarópapiros
(Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

Kollarits József és Fiai
„YPSILANTIHOZ“
czimzett legelső
vászonruha gyári raktárban
váci-utczában Pesten.
kaphatók a legolcsóbb árakon s legnagyobb választékban
mindennemű kész fehérneműk férfiak, hölgyek és gyermekek számára.

Férfi-íngék, rumburgi, irlandi vagy hollandi vászomból, darabja 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft.

Férfi színes íngék, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft.

Férfi pamut madapolan íngék, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.

Férfi-gatyák, magyar, félmagyar és francia mintában, félvászonból 1 ft. 10 kr., 1 ft. 50 kr., 1 ft. 55 kr., 1 ft. 60 kr., valódi vászomból 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.

Férfi gallérok, kézelők, divatos nyakkötők, harisnyák és minden fajú vászon és baltisz zsebkendők és esernyők

Hölgy vaszon íngék, sima 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft. himzett 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5-14 ft. ftig, a legújabb francia mintában 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft.

Hölgy francia derék-fűző, 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.

Hölgy perkal-corsettek, 1 ft. 85 kr., 2 ft. 20 kr., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 12 ft.

Hölgy alsósoknyak, krmolink, lészorsoknyak hölgy alsónadrágok, perkal, esik és piqnet barchetből, hűlőfőkötők, harisnyák s mindenfajú zsebkendők, szintegy gyapju szövött alsómellény s nadrágok és harisnyák, urak s hölgyek számára.

Fü vaszon íngék, 2 évesnek 1 ft. 80 kr., 2 ft., 4 évesnek 1 ft. 90 kr., 2 ft. 10 kr., 6 évesnek 2 ft. 10 kr., 2 ft. 40 kr., 8 évesnek 2 ft. 20 kr., 2 ft. 45 kr., 10 évesnek 2 ft. 30 kr., 2 ft. 65 kr., 12 évesnek 2 ft. 40 kr., 2 ft. 90 kr., 3 ft. 50 kr., 14 évesnek 2 ft. 65 kr., 3 ft. 15 kr., 4 ft., 16 évesnek 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr. Finom színes és fehér madapolan íngék minden nagyságra és árban.

Leány íngék, sima s himzett, leány corsettek, nadrágok, alsósoknyak és harisnyák. Továbbá ajánljuk legnagyobb vászon-raktárunkat rumburgi, hollandi és irlandi vászont, végét 27, 28, 30, 32, 35, 40, 50-120 ftig, creas vászont 12 ft., 12 ft. 50 kr., 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 25 ft.

Vaszon törölközők, kötegye 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft. 12-20 forintig.

Színes agyi kanavaszon, vége 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13-16 ftig.

Asztalkendők, kötegye 3 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 7 ft. 50 kr., 8-12 ft.

Abroszok és asztali terítékek, 6, 8, 10, 12 és 24 személyre.

Nagy választékban **fűggyönyök, agy- és asztal-terítők, kavás abroszok, s eszence kendők.**

Meuyasszonyi készletekkel kész fehérneműt és vászonruhákat a legnagyobb választékban szolgáltatunk.

Nagy árjegyzékünket kívánságra bérmentesen beküldjük.

Rendelések még a levél érkezése napján legjobban eszközöltetnek, s a csomagolást nem számítjuk.

482 (5-6)

Végeladás.
Mintán a házon, melyben árutáram van, közelebb építkezések kezdetnek meg, **végeladást nyitok**

mindennemű divatcikkekkel, ugymint; mindennemű popelin, lustres, mohair, pells, barége, percaline, batizst, jacenas, mousselinból stb. — Továbbá long-schawlok, nagykendők, kész joppok és paletokból

tetemesen leszállított árakon.

Ajánlom továbbá valódi angol waterproofoimat eső-köpenyekre.

KÁNYA JÓZSEF.
József-tér 10. sz. a.

528 (3-6)

175.000 ft. ezüst vagy aranyban
nyerendők az állam által felállított és biztosított

nagy pénznyeremény sorshuzásban,

további nyeremények:

105,000; 70,000; 35,000; 21,000; 17,500; 14,000; 6000 ft. stb.

A **2.432.500 ft.** egyleti pénzből álló egész tőke, mely a betevők által hozatik össze és szétosztás után ismét azok birtokában jut vissza. Havonként egy huzás. Az első huzás már **folyó hó 10- és 11-én** veszi kezdetét. Egy egész sorsjegy ára **7 ft.**, fél sorsjegy **3 ft. 50 kr.**, negyed sorsjegy **1 ft. 75 kr.** A nyeremények a fentebbi pénzben az illető résztvevőnek mindenhol elküldetnek. Minthogy ezen sorsjegyek után **mint előre látható** — a keresetség igen nagy leendő, tisztelttel kérjük a megrendeléseket idejekorán megtenni, és eskák közvetlen az ezen eredeti sorsjegyek eladásával megbízott nagykereskedőhöz intézni. A pénzösszegek ausztriai bankjegyek vagy levlémarkokban is beküldhetők. Hivatalos játék-tervek valamint sorshuzási lajstromok ingyért adatnak ki.

Grünebaum Móríc
Hamburgban.

A fentebbi sorsjátékkal egyedül csak nyeremények huzatnak ki, s egy kihuzott sorsjegy sem nyer 18 ezüst forintnál kevesebbet.

Kérjük, hogy ezen eredeti sorsjegyek semmiféle igérvényekkel (Promessen) vagy részvénypapirokkal össze ne tévesztessenek.

541 (2-3)

24-ik szám.

Tizenhatodik évfolyam.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.

Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokak illetégek: Egy négyezer hasábjátott petit sor vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatnak. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile Nro. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile Nro. 9. — Bélyeg-díj külön minden ígatás után 30 krajczár.

Szathmári Király Ádám, Rákóczi bujdosó társa.

(1692-1752.)

E nemes alkutú homlok, e nyílt, szelíd, értelmes tekintetű arcz a mult század egyik legműveltebb magyarjé: a bujdosó Rákóczi Ferencz fejedelem oldalánál növekedett, ország-világ látott Szathmári Király Ádámé, a ki egyszermind magyar író.

A Szathmári Király-család ma is egyik legelőkelőbb nemzetsége Borsodvármegyének, s buzgó református, mint a XVI-ik század közepe óta mindig. Eredetileg azonban székely származású, — Zsigmond király adá czímeres levelét, harosi érdemekért; ősei közé számlálja Király György váradi főkapitányt, ki Várad bástyáján 1595-ben esett el, s Király Albert szintén híres hadvezért, Báthori Zsigmond, majd Rudolf szolgálatában. A „Szathmári“ előnevet ez az Albert kapta, Rudolf-tól adományozott szathmári birtokával, s a család ma inkább ezen elő-, mint tulajdonképi nevén ismeretes. Király nevéket alkalmasint a gömői Királyi helységtől vették, melyet a régiebb időkben századokig bírtak. E helységet még Ádámunk atyja Szathmáry (másképp: Szakmáry) Miklós is bírta, ki azonban rendszeresen nem ott, hanem Borsodban: Nyomdron vagy Boldván tartá lakását, melyek ma is utódaié. E Szathmáry Miklós egyike volt ama kurucz ezredeseknek, kik 1711 tavaszán Károlyi Sándorral a szathmári békét aláírták. Miklós, mint elégedetlen kálmista magyar, úgy látszik, mindjárt a Rákóczi-háború kezdetén fegyvert fogott; 1705-ben lovas százados, ugyanezen év vége felé őrnagy, 1706-ban alezredes, 1708-ban pedig már ezredes volt s 1709 április haváig gr. Csáky Mihály tábornoknak, majd ez időtől kezdve Szent-Pétery Imre brigadérosnak borsodi huszárezredét vezénylé, s Beresényinek — értelmes és tevékeny voltáért — nem kis mérvű kögyével dicsekedhetett.

Fia, Ádám — mint Miklós a családi öreg bibliába bejegyzé — 1692. július 9-kén született Nyomdron; anyja Óvári és Liptó-Szent-Miklósi Pongrácz Borbála volt. Gondos neveltetését szülei és különösen szerető nagy-atyja Szathmári Király János felügyelete alatt kapta, a kinél gyermek-korában Királyiban lakott s a szomszéd tornallayi falusi iskolát látogatta.

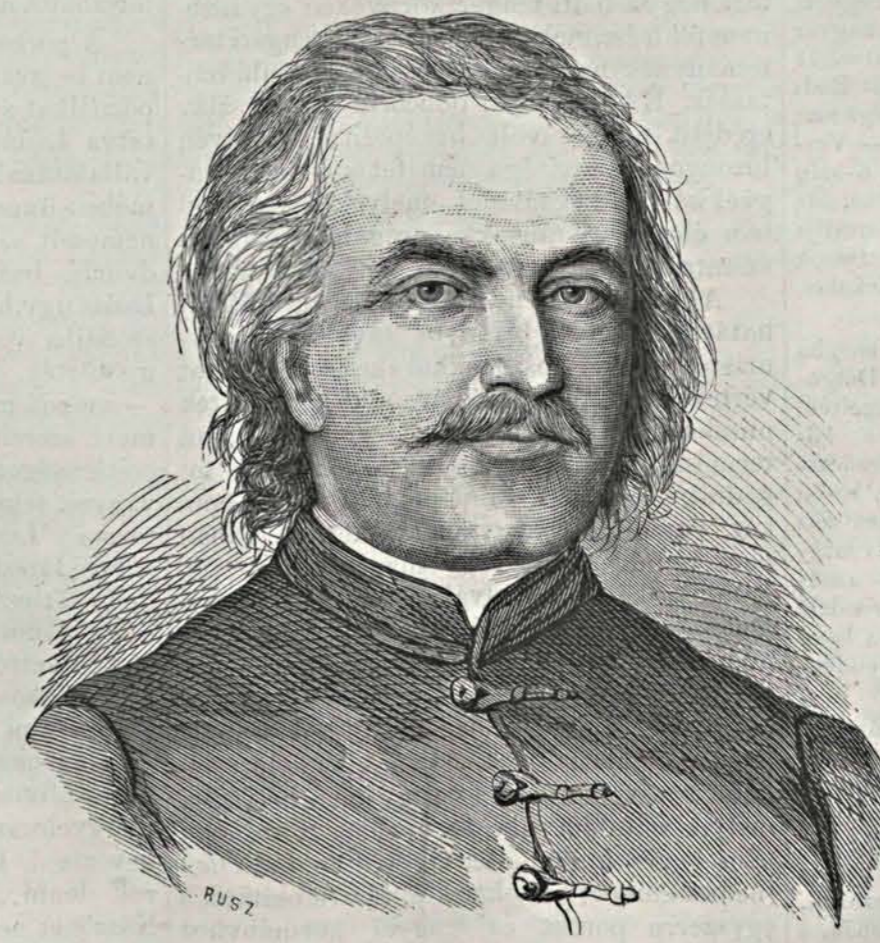
Majd, 11-dik évébe fordulván, tovább képeztetés, különösen a latin nyelv megtanulása végett 1703. január havában a kassai — akkoriban híres — kollégiumba vitte őt gondviselő öreg-apja. —

Itt érte a gyermeket a Rákóczi-harcok vihara. Atyja a kuruczok soraiba állott, s öreg-atyja, vén-sége miatt immár fegyverrel nem szolgálhatván a hazát, — Rákóczi által a gömörvármegyei lezártolt jászágok praefectusává neveztetett ki, mely hivatalát haláláig (1705.) vitte. Kassát a kuruczok csakhamar körülzártolták, — de csak hosszas ostrom-zárlat után, 1704. október 1-jén vehették kézhez. Ádámunk nem volt oly szerencsés, mint egyik, három évvel idősb iskolatársa, a később Franciaország első marsalljává lett gr. Beresényi László, a ki addig mesterkedék, míg egyszer csak kiszökött, még az ostrom ideje alatt, apjához, a kurucz fővezérhez.

Kelemennel, ki viszont a kolozsvári kollégiumból vétetett föl Rákóczi által (1707.) nagybátyja gr. Mikos Mihály ajánlatára. Mind a ketten a ritka nemes lelkű, lovagias szellemű és nagy-műveltségű fejedelem szemei előtt nevelkedtek, a ki udvari ifjairól edes atyailag gondoskodott, s tudományokban, nyelvekben, diplomatiában, hadászatban, szépirásban, rajzban, vívásban avatott mesterek — leginkább francziák — által képezette őket. De legjobbat, s azonfölül szív- és lélek-nemességét, jóságát és rendszeretét magától a nagy Rákóczitól tanultak az ifjak, kinek dicső szellemét, a ki közülök fel tudta fogni, — az imádásig szerette és ragaszkodott hozzá.

Igy a korán fejlődött, szép elméjű, kedves ifjú is: Szathmári Király Ádám, — ki e lelki tulajdonokon kívül megnyerő külsővel: dalias termettel, aranyszőke hajjal, szelíd kék szemekkel, s gyöngye piros arccal bírt. — Csakhamar meg is nyerte fejedelmi úra hajlamát. — A tanulékony s gyöngéd lelkű ifju ugyanis minden aprólékos szokását gondosan megfigyelé a fejedelemnek, — s a szerint tudott mindent tenni és intézni, a mint épen ura legjobban szerette.

Midőn Rákóczi, már a szathmári béke alkudozások folyama alatt, 1711. február 21-kén Lengyelországba ment, Nagy-Péter czárhoz, az ígért hadi segélyt személyesen sürgetendő: Szathmári Király Ádám is, az ekkor még 19-ik évét be nem töltött ifju, néhány nap mulva utána sietett urának — február 29-kén indulván 1708-ban pedig már ezredes volt s 1709 április haváig gr. Csáky Mihály tábornoknak, majd ez időtől kezdve Szent-Pétery Imre brigadérosnak borsodi huszárezredét vezénylé, s Beresényinek — értelmes és tevékeny voltáért — nem kis mérvű kögyével dicsekedhetett.

SZATHMÁRI KIRÁLY ÁDÁM.

Meddig folytatta a serdülő Ádám tanuló pályáját Kassán? bizonyosan nem tudjuk; azonban valószínűleg 1707 vagy 1708-ig, a midőn őt, atyja kértére, Rákóczi fejedelem udvarába fölvetto a nemes apródk közé, — a mi az ily ifjuk 15-16-ik évében szokott volt történni. Így alkalmasint egy esztendőben került az udvarhoz apród pajtásával s későbbi bujdosó társával, a híres Mikos

előbb kibujdosott magyarokkal, különösen a fejedelem udvarabeliekkel.

Ápril havát Sztryben és környékén tölték kirándulásokkal; ezeket — s hol mit látott? — a gondos Király Ádám szorgalmasan följegyzette naplójában, melyet Munkácsról kiindulásakor kezdetét meg. Az épitészetet, különösen a haderődíté-eket már ekkor figyelemmel tanulmányozá; élénk

Törpe-király.

(Göthe balladája.)

Ki vágat ily későn, e szelvényes éjjel?
Az atya az, kised gyermekével.
Kebélre szoritja, puhán betakarja,
Jól elfödi, védi, melengeti karja.

— Fiam, te remegsz, mit rejtél el arcod?
— A törpe-király, jaj, nézd, ide tart, — ott!
A törpe-király... koronája, farka...
— Fiam, csak a köd leng s száll a viharba.

— „Édes, kicsi, szép fiú, jöszte velem!
Ott játszani, mulatni leszünk elegen.
A völgybe' virít sok tarka virág,
S anyám szín-aranyból varrja ruhát.”

— Nem hallod, atyám? de! az istenér!
A törpe mit ígér s jaj mire kér?
— Légy csöndesen édes, kicsinyke, ne félj;
Szárak levelek közt sivit csak a szél.

„Eljősz-e velem, te szép kicsi gyermek?
Majd honn teread szép lányim ügyelnek.
Szép lányim, az éjjeli táncra kelők,
Tánczolja, dalolja ringatnak el ök.”

„Atyám de —, atyám, nem látod-e, kérlek,
A lányokat ott, árnyán a fényérnek?
— Fiam de —, fiam, hisz látom, tisztán,
Az ágak inognak a korhadat fűzán.

„Szépséged úgy ingerl — s ha nem lesz enyém:
Erővel is elvonom, elviszem én.”
— „Jaj, édes atyám! Oh nézd, mi' csinál!
Meggfog, nem ereszt el a törpe-király.”

Megborzad az agg s vágatva ered,
Ölelgeti a pihegő gyereket.
Nagy bajjal eléri a telket, a pitvart...
De halva a gyermek, ölelben a kit tart...
Szász Béla.

Lengyel ravaszság.

(Történeti beszély.)

I.

A Lengyel- és Poroszország közötti határszél rendezése korszakban a két nemzet e célra egybegyűlt nemesei által elhatározott, hogy a balti-tenger környékén egy bizonyos földrész, melyet Poncoriának (tengeri tartomány) neveznek, porosz uralom alá hajtassék. E korszakban Poncorián tisztán szláv eredetű néppel volt benépesítve, kivéve bizonyos mennyiségű németet s néhány lengyel kálmánista családot, melyek a hazájokban élő protestánsokkal rég időtől fogva szerettek volna egyesülni.

A poroszok rendszeresen lerajzolták új határszéleiket s bizonyos távolságra egymástól fegyver-koszorúkkal ékesített karókat vertek le és zsidók módjára alkudni kezdtek minden talpalatnyi földre. Leggyakrabban a természet által képezett határvonalakat fogadták el határukat, mint például a folyamokat, patakokat, hegygerinceket. Azonban nem minden falut vagy magánbirtokot lehetett tökéletesen elválasztani eme természetes határvonalakkal; némelyik falut vagy magánbirtokot folyó, patak vagy épen hegygerinc választott ketté, — ez esetben Poroszország meghatalmazottjai által zsinór-huzást ajánlott szomszédjának, mielőtt elhatározta volna, hogy ez vagy amaz helyiség, melyik hatalom alá tartozzék. S valóban nem kevés kellemetlenség volt a *shiacich* (nemes-ember) birtokait két részre osztani, s egyszerre porosz és lengyel kormányhoz tartozó birtokot csinálni belőle.

Hogy ezen nehéz kérdést kielégítő s lehetséges módon megfejtssék, elhatározták, hogy a *shiacich* házában fekvésze fogja megmutatni, hogy a falu a két hatalom közül melyikhez tartozzék. S ezen megegyező helyzetbe jutott egy jókora mezőváros, melynek nagy mennyiségű kunyhóit jávorfák, nyírfa s százados cserfák árnyékolják be.

E mezőváros, mely felett a leggazdagabb és legsűrűbb növényzet köztélt költői fekvésű kastély uralkodott, régi lengyel család egyik tagjának, Panne Ladának birtoka volt. (Panne = ur).

Történetünk korszakában Panne Lada ötven éves lehetett. Csupa erő és egészség volt. Erős szervezete gátolta meg azon nehány vesélyes seb komolyabb következményeit, melyeket a szövetségi háboru alkalmával kapott. Nagy termetű és szép vala; arcának ki-nyomata nemességét árult el, lovagias, udvarias modorral birt s tettei a szó szoros értelmében valódi nemes-emberrel tanuskodtak.

Tizenöt évvel történetünk előtt vette nőül egy gazdag vovevoda-nak (hadtest főnöknek) kis leányát Lengyelország egy más részében, meglehetősen távol saját földjeitől, s itt sikerült neki kivívnia, hogy a tartományi s a környékbeli nemesek által igen szívesen szuzerain lett. Családja, szolgálai mitsem értettek a történetből. Mire való — mondák maguk között — ezen biztosok munkája, „hisz senki sem korlátozhatja az ég hatalmát.”

Lada kastélyában harmincz szegény shiachticht-i hivatott egybe, kik fejüket csóválva beszélgették egymás között, hogy nem érték jöltevojük titkos terveit. Nehány napi suttogás és titkos tanácskozások után — mely idő alatt sem tudták kiphatolni Panne Lada tettetésének a hirteleni büszkeségének okát — elhatározták elküldeni hozzá öreg barátjukat, bizonyos Panne Onoufri Pologát, mivel Lada magányos ügyeit is közölni szokta. Megbizták őt, hogy ügyesen vegye reá Ladát s tudja meg tőle az okot, hogy miért nem akart egyik hatalom alattvalója sem lenni.

A hatalom érzete, ha feltámad az emberi kebelben, magnetikus befolyással van minden cselekedetére. Lada izgatott állapotában terveket készített, a nélkül, hogy azokat közölte volna valakivel. S ez családját és szolgálait nagyban nyugtalanította. Panne Onoufri ötször közeledett hozzá azon szilárd szándékkal, hogy társai hívságának eleget tesz; de mindannyiszor elhagyta bátorsága a végső perczen s félénkséggel szidalmazva tért vissza. Végre ingerelgetve társai által, kik nem szüntek meg őt folytonosan csufolni, — határozott léptekkel indult Lada szobái felé.

Véletlenül ezen a napon Ladának sokkal rosszabb kedélye volt, mint máskor. Látható volt, hogy erős felindulás izgatja benéjét. Szemei vadul szikráztak, haja meredten állt fölfelé. Háborgattatva magános gondolkodásában Onoufri hirteleni belépte által, dühösen hagyta el helyét s haraggal kérdezé, hogy mit akar.

— Bocsásson meg bátorságomért Panne — felelt a szegény ember. — Uraságod iránti ragaszkodásom — ragaszkodásunk birt e lé-pésre. Nehány nap óta arca igen szomorú, zavart; ezt észrevettük hű szolgálai s e miatt nagyon nyugtalanok.

— Ki hitette el veled, hogy én szomorú és zavart vagyok? Oh ellenkezőleg, hisz én nagyon örvendek, igen, ismétlem, hogy örvendek. Nos, mit bámulsz réam olyan barom-arccal s birka-szemekkel?
— Kinos kétség nyugtalanított és...
— Hogy mer valaki az én birtokomon bármi felett is kételkedni?
— Nem, nem Panne, távol legyen föllem e gondolat. Ajándékozom meg elnéző figyelmével egykissé: a mily nagy volt örömmünk az első határ-rendezés után, látván, hogy a Lada-család kastélya kikerülte a porosz felsőbbiséget...
— Nos, beszélj gyorsan!
— Ép oly nagy lön bánatunk, midőn láttuk, hogy uraságod beleegyezett ezen felsőbbiség elismerésébe!

Nemsokára eljöttek a lengyel biztosok is. Nehány nappal megérkezésük előtt Lada felhuzatá a szilipet, mely a folyamán az előbb említett új irányt adta, úgy hogy kas-

télya most a porosz földeken fekvő. A falu nagyszerű kinézésének s gyönyörű fekvésének láttára mélyen sohajtottak a lengyel biztosok. Midőn kötelességeiket elvégezték, kijelentették, hogy Panne Ladánál tiszteletüket ohajjták tenni. Lada nem fogadta el őket, hanem ily tartalmu kis levélkét küldött nekik:

„Nem fogadom el hazámban oly nemzeti fiait, mely méltóságát elveszté; én nem vagyok többé lengyel polgár.”

Aláírva: *Capistranne János*,
az ősi Lada családból.

E felelet nagyon elszomorította a biztosokat, mert e szemrehányásban Panne Lada polgári érzelmeinek gyengességét vélték látni. Szomoruan s zavartan távoztak el.

Szerencsésen kikerülvén mind a két szomszéd hatalom felsőbbiségét, Panne Lada független szuzerain lett. Családja, szolgálai mitsem értettek a történetből. Mire való — mondák maguk között — ezen biztosok munkája, „hisz senki sem korlátozhatja az ég hatalmát.”

Lada kastélyában harmincz szegény shiachticht-i hivatott egybe, kik fejüket csóválva beszélgették egymás között, hogy nem érték jöltevojük titkos terveit. Nehány napi suttogás és titkos tanácskozások után — mely idő alatt sem tudták kiphatolni Panne Lada tettetésének a hirteleni büszkeségének okát — elhatározták elküldeni hozzá öreg barátjukat, bizonyos Panne Onoufri Pologát, mivel Lada magányos ügyeit is közölni szokta. Megbizták őt, hogy ügyesen vegye reá Ladát s tudja meg tőle az okot, hogy miért nem akart egyik hatalom alattvalója sem lenni.

A hatalom érzete, ha feltámad az emberi kebelben, magnetikus befolyással van minden cselekedetére. Lada izgatott állapotában terveket készített, a nélkül, hogy azokat közölte volna valakivel. S ez családját és szolgálait nagyban nyugtalanította. Panne Onoufri ötször közeledett hozzá azon szilárd szándékkal, hogy társai hívságának eleget tesz; de mindannyiszor elhagyta bátorsága a végső perczen s félénkséggel szidalmazva tért vissza. Végre ingerelgetve társai által, kik nem szüntek meg őt folytonosan csufolni, — határozott léptekkel indult Lada szobái felé.

Véletlenül ezen a napon Ladának sokkal rosszabb kedélye volt, mint máskor. Látható volt, hogy erős felindulás izgatja benéjét. Szemei vadul szikráztak, haja meredten állt fölfelé. Háborgattatva magános gondolkodásában Onoufri hirteleni belépte által, dühösen hagyta el helyét s haraggal kérdezé, hogy mit akar.

— Bocsásson meg bátorságomért Panne — felelt a szegény ember. — Uraságod iránti ragaszkodásom — ragaszkodásunk birt e lé-pésre. Nehány nap óta arca igen szomorú, zavart; ezt észrevettük hű szolgálai s e miatt nagyon nyugtalanok.

— Ki hitette el veled, hogy én szomorú és zavart vagyok? Oh ellenkezőleg, hisz én nagyon örvendek, igen, ismétlem, hogy örvendek. Nos, mit bámulsz réam olyan barom-arccal s birka-szemekkel?
— Kinos kétség nyugtalanított és...
— Hogy mer valaki az én birtokomon bármi felett is kételkedni?
— Nem, nem Panne, távol legyen föllem e gondolat. Ajándékozom meg elnéző figyelmével egykissé: a mily nagy volt örömmünk az első határ-rendezés után, látván, hogy a Lada-család kastélya kikerülte a porosz felsőbbiséget...
— Nos, beszélj gyorsan!
— Ép oly nagy lön bánatunk, midőn láttuk, hogy uraságod beleegyezett ezen felsőbbiség elismerésébe!

— Ki mondta ezt neked, vén ostoba?
— Az ön visszautasítása a lengyel biztosokat illetőleg, és különösen a régt, az erdő és a domb mellé letűzött póznák... azt gondoltuk, hogy...
— Vén mulya! Ki akartalak téged kan-czelláromnak nevezni, de ugy látom, semmi tehetséggel sem bírsz e fontos állomásra. Hagyj magamra és megitlóm, hogy több kérdést intézz hozzám, s hogy ott kinn ösz-szebuja sugdolódzatok, — majd ha eljön az ideje, magam fogom megmondani mindazt nektek, a mi most előttetek megfoghatatlan-nak látszik.

Az öreg zavartan köszönt s kisietett. E naptól kezdve Lada valóságos remetévé változott. Szobájába zárta magát s minden ide-jét olvasással s írással tölté; lapozgatta a „Volumina legum“-ot (törvények könyveit), különböző statutumokat (rendeleteket) s isten tudja még mit. Munkálkodása áthathat-lan titok lön, melynek nyomára senki sem birt jönni, mert szobájába engedelme nélkül sem neje, sem gyermeke, sem öreg szolgálja, sem — s ez természetes — a kis lelkű Onoufri nem mert belépni. Csupán egy ember képe-zett kivételt, az öreg Ignác, ki — ugy lát-szik — be volt avatva a titokba; egész életét lóháton tölté s urának titkos megbí-zásait teljesíté. Alig érkezett meg a kastélyba, már ismét nyeregbe kellett ülnie, s gyorsan vágatni, mintha szenvedélye lett volna e nyaktörő mulatság. De Ignácznak szája zárva volt, csakis midőn enni kellett, nyitotta fel; lehetetlen volt valamit kivenni belőle, mert nem birt oly természettel, hogy ajándékkal, pohár borral vagy pipa dohánynyal meg lehetett volna vesztegetni.

(Folyt. köv.)

A halálra ítélték védelme.

Valamennyi hazai lap, s a többek között a miénk is hő ápolása alá vette az időzött madár-sereglet, az általános béke kiterjesztését a madár-fészekre is, s a csiripelő veréb nem remeghet ezután annyira az iskolás gyermekek kínzásaitól, mert e halálra ítélt madarakat a tudomány a tör-mészet világában hasznos tényezőnek ismervén föl, védszányaival takargatja. Jelen cikkünknek főadata tehát, hogy több-jelés kűfő után nép-szerűen tárgyalja, hogy e fölmentés mennyiben igazolt. Reméljük, hogy e napirenden levő kérdés megoldása nem leend érdektelen, a mennyiben nemesek száraz kimutatást ad, hanem egyszer-smind az eredeti forráshoz vezet az olvasót.

Ha egy állattani gyűjteményt nézünk végig, lehetlen, hogy meg ne leljen bennünket az a szá-mos halált ösztö fegyver, melylyel az állatvilág rendelkezik. Ki tudná elsorolni a ragadozó állato-kat? Nézd meg az ölyv és sas horgas csőrét, görbe körmeit, a czápa éles fogait, a kigyó gyil-koló mérget. A természet ura ezen állatoknak erősb és biztos fegyvert nem is adhatott volna. Mindenütt rombolás eszközeire találunk; hogy az áldozat ki ne szabadulhasson, a ragadozókat elő-vigyázati rendszábylyal látta el a torontés ura. Egy vezetes természetűds az élőlények egy-máshoz viszonyát a létezésért elkészeredetten folytatott harcához hasonlítá, hol faj faj ellen, nem nem ellen, minden növény, madár és állat versenyhársával élethalál küzdelmet vív. A halál a természet őszhangzatában jelentékeny szerepet játszik, midőn a földi lények életét korlátozza és szabályozza.

Világ oly finomul egybefűzött egyen-s ellensúly láncozatából áll, hogy a legeseké-lyebb öszsötűködés, néha még egy lehelletnek visszaverődése is végtelen hatást s visszahatást szül, s oly eredmények láncozatát hozza létre, mely az egész teremtettségen keresztül vonul, épen ugy, mint mikor a völgyzorosban a vízhang többszörözve verődik vissza. A halál korlátozza a folyton szaporodó életet, s ezért rendelkezik oly sok gyilkoló eszközzel.

A legkitűnőbb természetűdsok kutatásai nyomán kiderült, hogy a szerves lény, ha a rom-bolás nem lépne közbe, annyira elszaporodnék csak egy pártól is, hogy a földszíne azzal lenne túlter-

helve. Ha tudjuk, hogy a lassan szaporodó ember-nem is egy század fordása alatt megkészszerződött, elképzelhetjük, hogy mily gyorsan szaporodnának azon állatoknak, melyek rajokhoz szoktak léte.

„Nem szabad felednünk, — így szól Darwin, — hogy a természetben minden szerves lény mintegy küzdele igyekszik tömeges többségre ver-gődni, s ezen küzdelem között él mindonik, mig-nem egyikre ifju, másira idősb korában, de el-kerülhetlenül, mindenik nemzedék vagy meg-megújuló időközök alatt a végzetserű rombolás fuja az enyészet viharát. Ha a hatást korlátozzák, vagy a rombolás erejét gátolják, akkor a faj mindjárt bizonyos mennyiségre növekszik.”

Az ősvilágban egyféle teremtménynek tul-ságos szaporodása a másik kizárásával nem marad-hatott hatás nélkül. A rombolás volt túlsúlyban. A madarak annyira rovar pusztítottak el, hogy a rovarok nem emészthettek el anyi növényt; más oldalról a növények a rovarok miatt még sem szaporodhatának túlságos mértékben, s a madarak számának bőséges túlerjedését a ragadozó állatok korlátozták. Így aztán mindegyik faj száma kellő arányban képviseltetett. — Az ember azonban fölmentette a természet ezen bölcs intézkedését, emitt óvólag, amott rontólag lépett föl, megront-ván az illó egyensúlyt. A természet némi tekin-tetben alkalmazta magát az ember által reá erő-zsakolt változásokhoz, de azért minden részben nem volt képes helyreütni a rajta ejtett csorbát.

A különböző nemű állatoknak egymáshoz viszonyát élénken tünteti elő egy nem régen tör-tént esemény, mely nekünk is tanulságot ad-hat. Franciaországban részint boszúból, részint inyenczkedésből a kisebb madarak erősen pusztították, minek természetes következménye lön, hogy a rovarok seregleg zsúzógnak a vetésken, s mint a sáskák pusztítják a fák leveleit. A fran-czia észrevette, hogy a madarak gyümölcsösök ker-jeiben kényelemmel rakják fészkeiket, s nála előbb izlik meg a finom gyümölcsöt, s mivel azt is föl-fedezte, hogy a jól táplált kis madár igen izletes falat, ugy okoskodott, hogy célszerűbb lesz azt megenni, mintsem megengedni, hogy az kedvére pusztítsa gyümölcsét s gabonáját. Így aztán tör, fegyver és háló pusztította a kis madarakat. — A fecske nem jött el tavasszal s nyár kezdetén, kedvező helyen megrakni fészket, még a vore-s-begyert sem kímélték meg, mert Buffon szerint is e kedves dalos madár jó izú falat kenyérmozor-szával. Nem lehet csodálunk, ha egy francia így szolt: „jó lével elkészítve meg lehetne enni leg-kedvesebb rokonunkat is.”

A madarakkal könnyen el tudtak bánni, de a föld drága gyümölcsei, melyeket az ember oly nagy gonddal állít elő s ápol, sokkal félelme-sőbb, alattomosabb s pusztá szemmel alig látható eze-ryi ezer ellenség szarnokhatalma alá jutottak. — Ily ellenség előtt az ember is hódolni kénytelen. Ertelme óriás hatalmával kísérheti a bolygók kör-utját, áthatolhatja a felhőbe ütőző hegyeket, az általa kormányzott hajú dacolhat a bős viharral, megölheti, lenyűgözteti az erők fenevadját, (de a százezernyi s milliányi rovarok előtt, melyek izzadsággal ápol mezejére telepednek le, ő is kény-telen letonni fegyvert. Szeme nem él és mindnyáját fölfelezní, keze nem elég gyors mind-nyáját elveszteni. S ha sikerül megsemmisíteni ezret, másik százezer jó az elhullottak nyomára. Felülről, alulról, jobbról és balról seregestől tó-dulnak. Az emberi munkásság gyümölcseit meg-támadó győzhetlen ellenség minden bajnokának megvan saját hónapja, napja, időnye, fája, nő-vénye; mindegyik ismeri harcmezéjét, s vitézül megállja a sarat, mert csak a halál szoltítja el állomásáról.

Ehrenberg az *azalagokrol*, melyekből 41 millió fér egy köbhüvelykbe, de melyek jelentékeny réte-geket képeznek a földgömbön, azt jegyezte meg, hogy habár egyenkint jóval alább állanak az elefántnál s oroszlánál, egyesült erővel ezeket elűzhetik s oroszlánlál. S a mezőkben, gyü-mölcseinket pusztító rovarokról is elmondhatjuk, hogy erejüket kienesységöknök s roppant szapo-raságoknak tulajdoníthatni. A rovarok szaporasága bámulatos. Az észka (szalábu bogár) egyszerre 70—100 tojást tojik, s ezekből nem sokára fehér kukacok kelnek ki, melyek két vagy három évig a legfinomabb növények gyökerein élőködnek. A szisák 70—90 tojást rak, melyek ugyanannyi gabonaszemet választván bábokorukban lakásul, azokat fölemészti. A rovarok étvágya csaknem kielégíthetlen. Oly étvágygyal vannak megál-datva, s hozzá oly gyors emészttéssel, hogy egész életük folytonosan evesből áll. Az ő életök és születésök percében rögtön az asztal mellé ülnek,

s az meg van terítve számokra, míg csak meg nem halnak. Az ő létező lakadalmak, hol mindig terített asztal áll, anélkül, hogy meg kellene várni, hogy az étel hozzák be, mert az szünet nélkül előtűnik. Reggel, este, éjjel tele van szájak, s kedvencz edelöket nem unják meg soha. Mitem törődnek azzal, hogy az étel nevét nem tudják, elég ha előtűnik van s élvezhetnek utolsó percökig. Linné szerint három nőstény dongó bábjai egy döglött lovat hamarabb elfogyasztanak, mint egy oroszlán; nem lehet ezen bámulnunk, ha tudjuk, hogy egy nő huszonnégy óra alatt kétszázszor ördöglik. Egy selyembogár egy hónap alatt hatvanszorta nehezebb mennyiségű levelet eszik meg, mint a menyit önmaga nyom.

Elképzelhető ezek szerint, hogy az inyencz-rovar mily pusztítást vihet véghez a vetéseken. Ha az embernek ezen hatalmas ellenség ellen nem lett volna szövetségese, a növényzet régen eltűnt volna a föld színéről. A természetben minden rosznak van gyógyszerere, s szerencsések vagyunk, ha ezt fölműveljük, okszerűleg alkalmazzuk.

ki; az elpusztítottak helyébe a pusztító hernyók s rovarok jöttek, úgy hogy a határozatot vissza kellett vonni. Nagy Frigyes is hadat izent a kedvencz cseresznyéit pusztító vorebeknek. Természetes, hogy az Ausztriát diadalmasan legyőzött fejedelem a verebeket is legyőzte, s ezek sorogástól vándoroltak ki, keresve jobb hazát. De két év múlva nemcsak, hogy cseresznyét, de még más gyümölcsöt is csak elvétve lehetett találni, mindent a hernyók pusztítottak el, s a nagy király, ki oly sok csatát nyert meg, sietett békére lépni a száműzött madárakkal, melyek látván uralom engedelkenységét, néhány cseresznyéért megőrzöttek ezret. — A veréb táplálékának több mint fele-része rovarokból áll, s különösen fiatal rovarokkal vendégli meg. Egy városi verébészekben 1400 ászkaszárnyat találtak, e szerint egy költésre néhány veréb rövid idő alatt 700 nagyobb rovarot pusztított el.

Hát az a szegény bagoly mennyi üldözésnek van kitéve. Midőn a gazda csöndesen aluszik, előszáll odújából, s merész bátorsággal támadja

Képek a hazai népeletről.

Csordahajtás.

Tutútt! hangzik a kürt végig a falun; és a hol még nem fejték meg a tehént, olyan helyt van lőtás-futás. Zsuzsi leányasszony azt sem tudja, a kapuhoz fusson-e, megkérni a csordást, hogy várakozzék kissé, vagy azalatt igyekezzék elvégezni az elmulasztott fejtést. No lesz drága dolog, ha elmarad a tehén a csordából! Vagy utána kell járni, egy embernek fél napot vesztve vele, míg valahol, kiűn a távol mezőn, ráakad a legelő csordára; vagy otthon tartani az nap, térszánt kosztot fogyasztatni véle. Lenne ám felfordult világ, akármelyik történnék a kettő közül; majd megkeresné a gazda a szenteket és a csillagokat. — Egy kis csefögés, magyarul mondva, hazugság, kisegíti a bajból. A tehenet kikazlatja gyorsan Zsuzsi leányasszony; asszonyának pedig azt jelenti, hogy: „Ejnye, de elbolondították azt a tehént! Schogy sem állja a fejtést. Nagy bajjal valahogy

[Csordahajtás] — (Frigyes vázlata után.)

A rovarok ártalmas betörései ellen az ember mellé hűségese őri, s szövetségese gyanánt a madarakat rendelte a gondviselés. A verebeket üldöső karvaly, melyet a földmives eddig hálásan emlegett meg, ma már elítéltetik. Egy karvaly-fészékben tizenöt fészécskét s több rovar pusztító kis madarat találtak, mi által a ragadozásnak tág tere nyitottak a karvalyféle madarak, s ebben áll halálos vétkök. A vérese fölmentetik, mert kiszámítás szerint legalább hatezer egeret eszik meg évenként. A varju és csóka pedig valósággal érdemjére méltók, mert a vetést a zsisziktól mentik meg.

A rovarpusztító madarak méltán megérdemlik munkásságokért azt a gabonát, melyet fölcsomogéznak. Igaz, hogy a veréb túlságig űzi falánkságát, még az udvarba is beröpül, s mikor a szorgalmas házió a tyúkoknak szórja az árpát, e kis szentelen madár oda is befurakodik, s merészen követeli a maga részét. Meg is érdemli. Elzött Magyarországon, a mint régebbi okmányokból kitűnik, a városházához bevitt verébfejeket az adóba számították, s pusztítására jutalmat tüztek

meg azon tolvajokat, kik ellen a gazda minden ovatossága sikertelen. A bagoly is azt tartja: tégy jót azokkal, kik téged üldöznek. Pedig a legjobb macskánál is többet ér, mert az ilyenféle madarak irtó háborura kelnek patkányok s egerek ellen, fölkeresik a fészécskét az éj homályában kikandikáló vakondokat, s ezeknek földalatti társait. Ezen éji vadászok nélkül több lenne az ártalmas földtúró vakond. Egy pár bagoly naponként elfogyaszt legalább is 150 prücsköt, s számtalan egeret. Volna-e a macska ily vitéz? — Bizonytaln azok a szép dalos madarak is épen ily megbecsülhetlen kincs gyanánt tekinthetők, s pártfogás alá kell őket vennünk nemcsak hangjokért, tarka tollaikért, hanem főleg hasznukért. Ne igyekezzünk szétötröni a természet egyensúlyát, mert ezáltal mi semmit sem nyerünk, sőt jelentékeny károsodást szenvedhetünk. Ne bántások a madár-fészéket, szebb templom az, mint a melyet emberkéz évökig épít.

K. T. K.

mikor már meg volt fejve, akkor felrugta az edényt.

No hiszen Zsuzsi, én nem tudom, hogy miért volna könnyebb így neked, mintha az igazat bevallottad volna! Van mit hallanod egész nap folytatban: hogy már egyuttal miért is nem ülsz le bent a fekete löczára, lógatnád ott a lábodat naphosszant; inkább megérdemelnéd a fizetésedet, mert nem tennél kárt legalább. Téged igazán csak azért fizet az ember, hogy kárt és bosszúságot szenvedjen. Nem is léz te jó magadnak sem soha; megverte az isten meg azt a legényt is, a ki téged elveszen valaha.

A többit még mind csak tudja túrni Zsuzsi; de erre már elfacsarodik a szive. Hiszen most is a van a fejében, a tehénfejtést is a miatt mulasztotta el, Laeci Gyurka miatt, a kivel megállott a palánk végénél csövegnyi egykissé, azután csökölőds lett belőle. Nem tudnak szegények máskor találkozni; ilyenkor reggel, mikor Gyurka munkára indul, ilyenkor lopogatnak egy-egy kisidőt, mert messze van még vasárnap délután.

Csak lassu, elfojtott hangon mond vissza asz-

szonyának valamit Zsuzsi leányasszony, a miből, ha érteni lehetne, azt lehetne érteni, hogy azt ugyan soh'se képzelve, azt az istenverést olyan nagygon; jól lesz annak dolga, a ki őt elveszi, jobban mint itt a gazdának.

A szemrehányás egész napestig folyvást meg-megújul. Az esik jól szegény Zsuzsinak, ha kiküldik a konyhárról; akkor nem hallja csak asszonya zsörtölődését.

Nem is lehet ezen esodálkoni, mert nagy esemény ám egyszeri tej elmaradása. Megzavarja a gazdasszony egész számítását. Pótolni kell egyebekkel a hiányt, vagy másuttan pénzért hozatni tejet. De ime alkonyodik már! Talán csak vége lesz az asszony boszankodásának, Zsuzsi szenvedésének. Más napnak más a gondja, ezt csak elfelejtik. — El is felejtették talán, ha a csordás érte be nem kiáltana, hogy máskor fejjék meg a tehént, mert így nem lehet őrizni; folyvást bög és bolondul a borja után. — Csak e kellett még a szegény Zsuzsinak! Most már igazán nem lesz elfelejtve hanyagsága, talán egész esztendő folytán sem; megtudják a szomszédok, meg más ismerős is, még Gyurkának is a fülbe kerülhet, hogy ő milyen gondatlan, hanyag, hazug leányzó. (En is ez uton tudtam meg.) Biz ugy Zsuzsi leányasszony! Így szokott meg-

ide rajzolt, szorgalmatos pontos gazdasszonyok; elvégezték a fejtést illendő időben és kibocsátották a Szilajt meg a Jámort a kürtszóra. Még arra is marad idejük, hogy hagyakozzanak: ügyeljen aztán jól, nehogy gyik szopja meg a csecset,

állapota a falubeli teheneknek, mióta ő elment! Mért is nem tér vissza? Inkább a fizetést is megjavítanák.

Lehet-e ennél nagyobb jutalom? Miniszterelnöktől le a csordásig nemde az a legnagyobb jutalom a közpálya minden emberének, ha viszszaohajtják akkor, a mikor már nincsen helyén? Tutútt! Azért hát jól kell ügyelni: jó korán hajtani, kövér legelőt keresni, itatásról nem feledkezni, a barmot nem rongálni, vasfűtől, gyiktól, borjótól megóvni, kondás uram! Ugy legyen ám, akkor fogadják meg a jövő évre is!

Réthy Lajos.

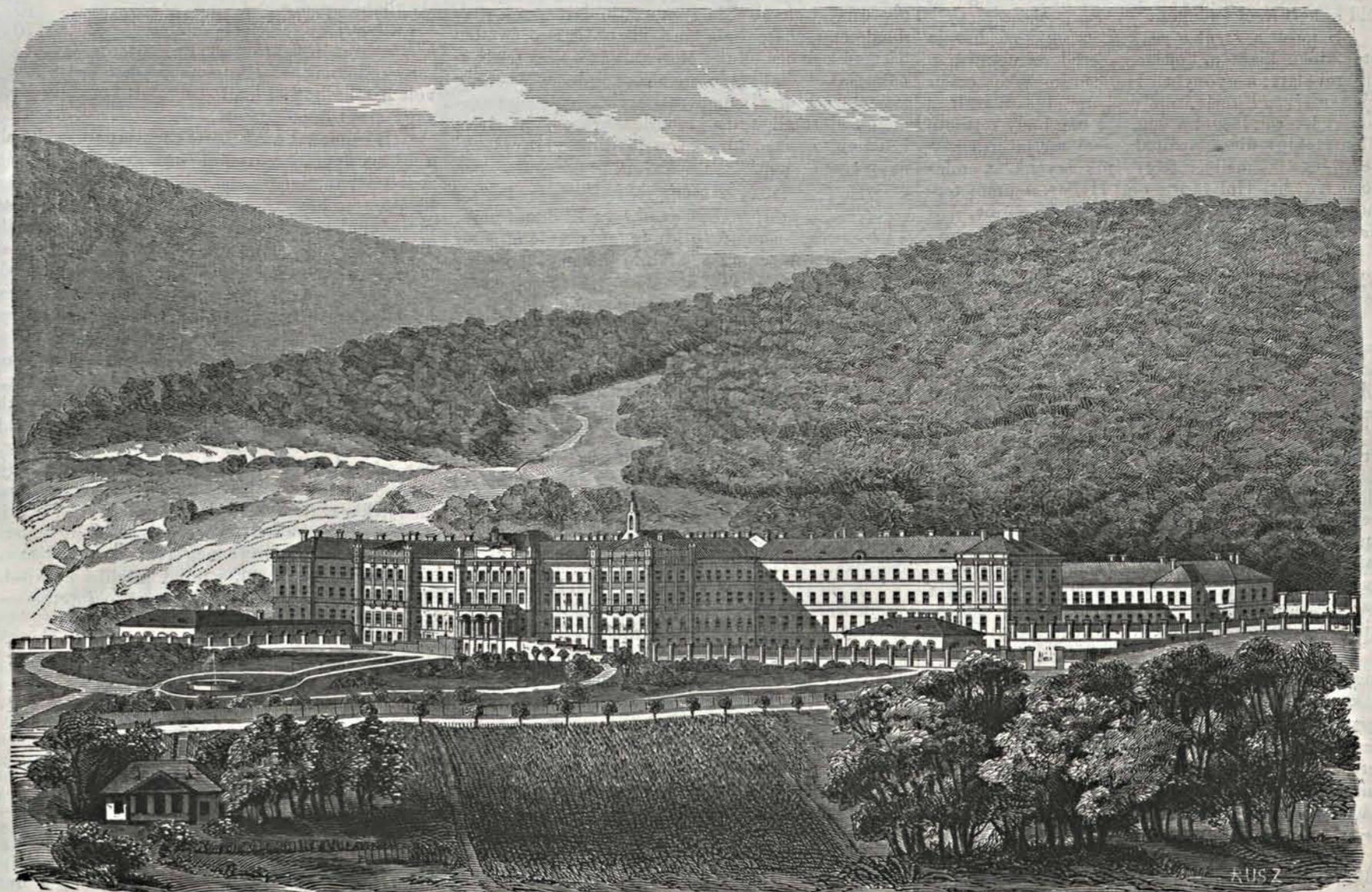
A talaj-kimerülés befolyása az államok életére.

„A talaj-kimerülés befolyása az államok életére, különös tekintettel Magyarországra jövőjére“ cím alatt Dapsy László természettanártól egy figyelemre méltó munka jelent meg a napokban, melynek ezéja a mezőgazdaság teréről vett ténnyekkel igazolni azon elveket, melyeket a nagy Széchenyi hirdetett, hogy t. i. hazánk üdve, boldogsága mindenekelőtt az anyagi fejlődés útján keresendő. Az ország, melynél a minden erő és meggazdagodás első alapja, a termő talaj elpusztul, mulhatla-

A lipótmezei tébolyda egyik belső kertje.

nehogy vasfüvet egyék, melytől felpuffadna, vagy a borju nehogy oda kerüljön és kiszopja a tejet! Jól ügyelő, a jószágot jól étető csordásnak tartozáson fölül is jár egy darabka puha lepény sütés-kor, egy pohár ital, mikor épen ugy esik.

A lipótmezei országos tébolyda. — (Hoske rajza.)

keseredni az édes csók, ha igen sokat szedünk belőle.

Meg kell azonban vallanom az igazságért, hogy Zsuzsi hibázását csak én tudtam meg magamtól. Ezek a tisztességteljes, a kiket a festő

Nem is csekély dolog az, jó csordást találni. Rosszal alig lehet végig várni az esztendőt, annyi bajt, bosszankodást okoz. A jót, ha elvesztik, megemlegetik sok esztendőn által. Megmondják neki, a mikor találják, hogy hej azóta nincs is olyan

nul azon mértékben súlyed egész életével együtt, a mint a rozsz kezelés miatt e talaj ruinálása tovább és tovább halad. E szellem vonul át vörösvonalként az egész dolgozaton; a fonal vége hazai viszonyaink közé fonódik, s több helyt itt is igen

volna meg, hogyha a török szultán jelen lesz a megnyitáson, akkor szintén oda utazik; Napoleon császár aligha lesz ott, ellenben Eugenia császárné várják, s egy tudósítás szerint a francia császárné elhatározásától tetten függővé több fejedelmi család tagja is elhatározását.

*(A közlekedési miniszterium) elrendelte az ország pontos térképezését s e célból meghitta Bécsből Moering Sándor főmérnököt, ki az egész munkát 55,000 forintért késznek nyilatkozott olvállalni. Tóth Ágoston főmérnök azonban olcsóbban ígerte elkészíttetni, s így ő bíztatott meg ezen statisztikai, kereskedelmi, gazdasági s pénzügyi tekintetben roppant fontosságú munkával. A mostani hivatalos kimutatások szerint Magyarország területnagysága összesen 3897 négyzet mérföld.

*(A toborzás a honvédtanostályok számára) kielégítő eredményre vezetett. Pozsonyban többlet eredményezett, Kassán, Budán, Pesten össze hozta a contingenset. Mindössze a 800-ból csak 50 hiányzik. A tanostályok a rendes szolgálatot már meg is kezdték.

*(A lajántuli honvédség) szervezése jóval utána marad a magyaroknak. Tanostályokat, melyek a jövő újonczosáskor a honvédségbe esők számára a keretet képezétek, nem alakítanak, hanem erre bevárják, míg 1870. január 1-én a tartalék második osztálya a honvédségbe lép; csupán tisztakat fognak kiegészíteni polgári egyének közül is kinevezni. A felszerelésre s ruházatra nézve most folynak a tanácskozáskor s törvényben van, hogy minden tartomány nyorjén bizonyos, a ruházat öszhangját mindazáltal nem zavaró megkülönböztötöt jelvényt.

*(Vidék László) hazánkba, ki több évig a braziliai udvarnál volt mint mérnök, Pestre érkezett. Szép ásvány és éremgyűjteményt hozott magával, melyekből a muzéumnak is szánt. Ő már 1864-ben is érdekes zoológiai küldeményekkel gyarapította Braziliából hazai gyűjteményeinket. Az Amerikában elhalt Asbóth Sándor volt honvédtábornok irományait, könyveit, tiszti egyenruháját stb. is magával hozta.

*(Otto bajor herceg) s a bajor király fivére Pesten időzése alatt meglátogatta a régi időkbeli híres komlókeretét is. Gulyáshust s fekete kenyert kért, a Patikárus testvérek rárántották a tűzről pattant magyar nótákat, s ő hercegsége, mint mondják, igen jól mulatott e kissé fiústó helységben.

*(Pestvárosi közgyűlés) elhatározta, hogy kutyákat ezenül csak zsinórán és hivatalos szájkosárral ellátva lehet az utcákra kivinni. A terész- és lipótvárosiak most e határozat ellen, mely ölebusztusukat mélyen sérti, monstrepetitót készílnék felső helyen benyujtani.

*(Veszedelemes tolvajok.) Wolf Lajos és Bálint Károly felette veszélyes két tolvaj a rendőrség által letartóztatott s mindkettő a dologházba küldetett. Odaérkezéskor alkalmával azonnal kinyitlatkoztatták, hogy semmi szín alatt sem töltsék ki a reájok szabott büntetési időt, mindamellett ez éjen át csendesen viseltek magukat. Másnap reggel azonban iszonyu tombolás közt 29 darab honvédtáborra szétlétek s a fegyverek előtt gyalázatosan garázdálkodtak. E miatt ismét a városi bíróságra visszakísértettek, honnan a fenytő törvényszéknek már is átadattak. E tolvajok egyike már is 18 évet töltött a börtönben s halálra is el volt már ítélve, a másik pedig összesen 200 botbüntetést (!) állott ki.

*(Öngyilkosság.) Horváth Gyula 23 éves postahivatalnok ismeretlen okból a Rókuskórház sétányán agyonlőtte magát.

*(Elvesztett gyermek.) Riedl Mátyás budai kertész 5 éves leánykaja mult vasárnap reggeli 7-8 óra közt eltűnt s azóta nem látták. A leányka szöke, fekete szemű, eltűnésekor pirosas ruhát viselt és fedetlen fővel, volt. A megszorodott szülők Budaujlokon, 135. sz. a. laknak. *(Király ő felsége) Nagy-Ruzska község tüzkarosultai részére saját magánpénztárából 400 frtot ajándékozott.

*(A bécsi új opera színházat) m. hó 25-kén nyitották meg. Ez Bécs egyik legkiválóbb épülete, kivált ha nem külsőjét, hanem a belső pompát tekintjük. A megnyitási ünnepély alkalmával a ház előtt sok ezer ember tolongott; az óriási terempályhoyait miniszterek, diplomaták, tábornokok, pénzügyi előkelőségek stb. foglalták el. Kevéssel hét óra után megjelent a császári pár is, a hannoteri király és a trónörökös kíséretében. A néphymnus előadása alatt a szinpadra Ausztria és Magyarország nemzetiségeit ábrázoló csoport lépett ki. E perczben a közönség zajosan éljenzé az uralkodót. Mozart remek dalművét, Don Juan-t adták elő ezután. A színház benseje pazar fényvel van díszítve.

*(Házasságok.) Gr. Ráday László eljegyezte b. Szentkorsztói Zsigmond leányát Máriát, — Ilyés Károly Ballagi Mór leányát Josephint. — Borosnyai Oszkár megesküldött Rácz miniszteri leányával.

*(Népesedési mozgalom Pesten.) 1869. első negyedében született 1056 fiú és 992 leány; összesen 782 házasságon kívül. R. kath. 1469, izr. 378, prot. 201. Egybekelt 615 pár, még pedig r. kath. 466, prot. 83, izr. 60. Maghalt 1039 fi, és 859 nő, ezek közt 919 gyermek. Szaporodás 96.

*(A törvényhatóságok) tisztelettel felkértek, hogy a területükön levő kormányzati hivatalok és első folyamodású bíróságok személyzetének névsorát sziveskedjenek elküldeni mentől előbb Heckenast Gusztáv kiadó hivatalába, hogy a „Jó Barát” című országos napjárt tiszti névtára pontossá és kifogástalanra szerkeszthessék. A „Jó Barát” napjárt szerkesztője.

*(Kérelem.) Részint még csak kéziratban levő, részint már nyomtatásban is megjelent (de az előbbi önkényű kormány által lefoglalt, elkobzott) munkáim mind oly nemlék, mikből a kevéssé tanult munkások nagy sokasága hasznos ismereteket, sőt tudományt is meríthet; elhatároztam magamban azokat kinyomatni, annál inkább, mert erre sokan felszólítottak azok közül, kik nyomtatott könyveimből már némelyeket ismernek.

Mint hogy azonban a sokszori lefoglalás, elkobzás következtében munkáim némelyikéből egyetlen egy példányom sincs: tisztelettel kérem föl a szives olvasókat, kiknek alább említendő munkáim valamelyike birtokukban volna, sziveskedjenek példányukat lemasoltathatás végett hozzám elküldeni, melyeket használat után a tulajdonosoknak visszaküldeni szent kötelességemnek ismerem, vagy azok helyett az új kiadásból egy-egy példányt küldeni.

A munkák e következők: A magyar nyelv, jutalom értekezlet. — Rényképek (Erényképek) III. kötet. Kritikai értekezlet. Különös tekintettel a magyar t. társaság munkálataira. II. kötet. Vasárnapi egyesülés vagy segítségünk egymáson. — Jámboiri család (csupán egyetlen egy példány került ki a nyomdából, a többi elkobozták). Debreczeni vásárja II. iskátula.

Alkotmány javaslat (új). Munkások újsága 8 évfolyam. (April elejétől december végeig 1848). Kellő tisztelettel kérem föl, mind a helybeli, mind pedig a vidéki (napj és heti) lapok tisztelt szerkesztőit, sziveskedjenek a kérelmet becses lapjaikba véve, közlé tenni.

S mindazoknak, kik a kéresemet teljesíteni készek, előre hálás köszönetemet nyilvánítom. Pesten, június 1-jén 1869.

Táncsics Mihály, képviselő.

Nemzeti színház.

Péntek, június 4. „Benoiton család.” Vigj. 5 felv. Irta Sardou; ford. Csepregi. Szombat, június 5. „A holdgöze első napja.” Vig opera 3 felv. Zenejét szerz. Auber. Vasárnap, június 6. „Szentjános-gyí díom.” Színmű 5 felv. Irta Shakespeare; ford. Arany János. Zenejét szerz. Mendelssohn Bartholdy Bódog.

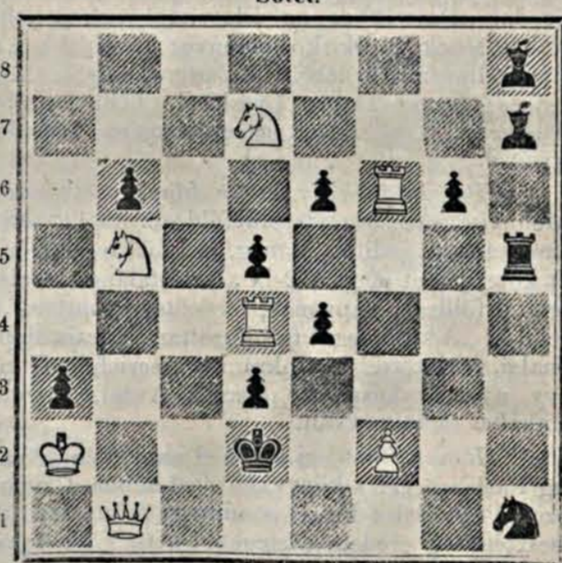
Hétfő, június 7. „A tudós nők.” Vigjáték 5 felv. Irta Mollière; ford. Arany László. Kedd, június 8. „Ernani.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Verdi. (Láng Fülöp szerződött tag föllépte.) Szerda, június 9. „Az égből.” Vigj. 2 felv. Irta Balász Sándor. És először: „Szakasztott mára.” Vigj. 1 felv. Lille Herbert után angolból ford. Vörös Vidor. Csütörtök, június 10. „Lalla Roukh.” Vig opera 2 felv. Zenejét szerz. Felician Dávid.

Szerkesztői mondanivaló.

— Kis-Ujszállás. H. L. A most küldött régiségek közül az 1811 évről szóló följegyzést alkalmasszerűleg felhasználhatjuk. Kívánatát a lap iránt, a jövő féltétől fogva teljesítendőjük. — Laeczháza. K. T. K. Az angol novella épen nekünk való. A többi is köszönjük. A kiengesztelésnél nincs már szükség közbenjárásra. — D. V. A most küldött vers igen elvont; a költsézet több húst és vért kíván. Más várunk. — M. Sziget. Ny. K. Az ily modoru fejtegetések nem valók lapunk tárgyához. — A czukor történetéhez: című közlemény érdekes adatokat tartalmaz; közölni fogjuk. — Kolozsvár. P-t. „Az öreg örmény” genre-kép akarja lenni, de vonásai ösze nem illők, alkotás nincs benne s az egész alig érthető. A másikban, a balladában, csak azok a sorok jók, melyek az ismeretes népballadából szóról szóra vannak átvéve. Egyik sem közölhető. — Kecskemét. N. I. Az ön tudósítását egy más közlemény ugyanazon tárgyról már megelőzte lapunkban. — Papa. K. L. A beküldött dolgozatok tárgyai elég érdekesen vannak választva; de a kidolgozás még egybeeső gyakorlatlan kézzre mutat, s nyelv és irály tekintetében is sok kifogás alá eshetik. Igyekeznek magát az irály és előadás művészetében képezni. Később használatóbb dolgozatokat várunk öntől. — Pest. B. G. A panaszt a kiadó-hivatal orvosolni fogja. — Bacsány. Gr. Z. K. Visszaadtuk R. M. urnak.

SAKKJÁTÉK.

498-dik sz. f. — Klett Fülöpöt (Stuttgartban.) Sötét.

Világos.

Világos indul s az 5-dik lépésre mattot mond

A 493-dik számú feladvány megfejtése.

(Pap Dezsőtől, Miskolczon.)

Világos. Sötét. 1. Ha3-c4. He5-c4. 2. Be3-a3. He4-a3. 3. b2-b3 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolczon: Czenthe József. — Harasztiban: gr. Festetics Bennó. — Karczagon: Kacsó Lajos (a 492-diket is). — Köszegen: Hauer B. — Budán: Schmidt G. — Londonban: Gorgias Viktor. — Csákváron: Kling Iván. — Gelsen: Glesinger Zsigmond. — Jászvásáron: Galambos István. — A pesti sakk-kör.

Melléklet: Előzetési felhívás a „Tarka Világ” és „Képes Regélő” 1869. második felévi folyamára.

TARTALOM.

Szathmári Király Ádám, Rákóczi bűjdőső társa (arczkép). — Torpe-király. — Lengyel ravaszgás. — A halálra ítélték védelme. — Képek a hazai népdeltől (képpel). — A talaj-kimerülés befolyása az államok életére. — Utazás a holdba (folyt. képpel). — Egyveleg. — Tarház-Látogatás a lipótmezei tébolydában (két képpel). — Irodalom és művészet. — Közintézettek, egyletek. — Egyház és iskolák. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Heti-naptár.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. magyar-utca 21. sz.)

HIRDETÉSEK.

Lefauchaux VADÁSZFEGYVEREK nagy választékban, a legjobb rendszer szerint, szilárd puskaműves munka saját készítmény finom sodrony és damasz csövekkel s csinos vésetekkel 60. 70. 80. 90. 100 egész 120 forintig, továbbá Lefauchaux vadászfegyverek, a leghiresebb francia gyárakból 42. 45. 50. 60 egész 115 forintig; mindenemű csappantyus-fegyverek, mint Revolvereket Lefauchaux módszer 6 lövéssel, tökéletes önfelhúzással 10, 12, 15, 18, 20, 25, 30, 40, 50, 60 forintig. Pisztolyok párja szimpla 2 forint 50 krajczártól, dupla csövek 4 forint 50 krajczártól fölfelé. Flobert pisztoly és puskák, pisztolyok, Lefauchaux puskatöltények, francia gyártmány, ajánlja UNSCHULD EDE, fegyverkészítő és kereskedő Pesten, váci-utca a „levél”-hez. A legszilárdabb munkáért, s a fegyverek szabatos lökésségeért jótállás vállalatik, s nem tetszés esetében 14 nap leforgása alatt kicseréltetnek. Vidéki megrendelések leggyorsabban teljesítetnek.

Hirdetmény. Kész férfi ruhák legújatosabb áron kaphatók és megrendelhetők Bajusz József „hönvéd”-hez címzett férfi szabónál, hatvani-utca, postával szemben a barátok épületében. 549 (2-10)

Kohn Philippe dícséretesen ismert óra-gyáros Dorottya-utca 2. sz. ajánlja legkiválóbb, jó és olcsó órákat gazdaságon ellátott raktárát 3 évi irábeli jótállás mellett.

Ezüst henger órák 4 rubinra 10-11 » arany foglavl. rugóra 12-13 » kettős fűdéll 15-16 » kristalüveggel 15, 16-17 » horgonyórák 15 rubinra 15, 16-17 » 15 » kettős fűdéll 19-20 » angol horgonyórák kristalüveggel 20-22-24 » ugyanazok kettős fűdéll 24-26 » val. remontoir kengyelnél felh. 28-32 » ugyanaz kettős fűdéll 35, 38, 40-45 Arany órák 3. sz. horg. 15 rub. 36, 40, 45-50 » ugyanaz kettős fűdéll 55, 58, 60-80 » valódi remontoir kengyelnél felhuz. 70, 80, 90-100 » valódi remontoir kettős fűdéll 100, 110, 120, 130-200 Arany hőlgyórák (3. sz.) » henger 4-8 rubinra 25, 28-32 » 8 rub. kett. fűdél. 38, 42-45 » horgonyórák 15 rub. kettős fűdél 50, 55-60 » val. remontoir kett. fűdél 70, 80-100 » h. órák sz. gym. 60, 70, 80-100 Inga-órák hetenkinti felh. ft. 16, 20, 22-24 » órai és félórai ütessel 30-32 » óra és negyedóránkénti ütessel 48-55 Havi regulátorok 30-32 Ébresztő óra 6 Ezüstláncok 4 ft 50 kr., 5, 6, 6 ft 50 kr., 7 ft; legfinomabb francia alakuk 8 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10, 15 ft; hossznyakláncok 7 ft., 8 ft. 50 kr., 9, 10, 15 ft. Vidéki megrendelések a pénzüszeg előleges beküldése vagy utnvét mellett, gyorsan és pontosan teljesítetnek. Egy inga-óra pakolásáért 1 ft. 50 kr. Órák cserében is elfogadattak. Nem tetsző áru kicseréltetik. Javítások legpontosabban és jutányos ártár teljesítetnek. 475 (11-12)

HETI-NAPTÁR table with columns for months, days, and religious observances.

Sturzenegger Gottlieb altesti sérvkenőcse Herisau-ban (Sveicz). Ezen hathatóságra nézve egyáltalában ártalmatlannak bebizonyult s jelesnek elismert sérvkenőcs valódi minőségben megrendelhető a feltalálónál Herisauban, vagy Formágyi F. „szent anyához” címzett gyógyszerárán Pesten. E teljes szerrel több ezer bizonyítvány tanuskodik. 1 tégely ára használati utasítással együtt 3 ft. 20 kr. Levélkivonat: Tíz éven át szenvedtem e macaks sérvbajban, mely három év óta oly nagy fokban lépett ki helyzetéből, hogy fájdalmain miatt dolgozni képes nem valék. Ösztönözötve mások által: sérvkenőcsből néhány tégelyvel utasítvány szerint felhasználván, s most — hála az égnek, egészséges vagyok. Találmányom méltánylát s köszönetet érdemel. — Jory le temple, Paris közelében, május 3-án 1868. Franz Anton von Euw. 491 (4-10)

VETORINI-BALZSAM. Ezen a leghatóságos növény részeiből készített, több orvosi kar által helybenhagyott és a magyar kormány által eladási engedéllyel ellátott szesz külsőleg idegyógyosésg, görcs, csuz, rheuma, fejkészvény, fulzugás, fogfájás, súly, szájbéli és égetés által történt sebeknek, vízzel keverve mindennemű és a foghús betegségei ellen sikerdus hatással használtatik. Szintugy kitünő füstölőszert is szolgál. Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. o. e. postánküldve 10 kralt több. Rosèe de Beautè kizár. szabad, híres és közheltrjedésben részesült szépségi harmatlé (Schönheits-Maitheu) a bőr kiegyenlítésére, a redők kiegyenlítésére s a bőrkütegek, a nap és szél által barnított bőr és más az arcot, a nyakat és mellet elborító tisztaltalanság eltávolítására. Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. o. e. postán küldve 10 kralt több. Főrahely Magyarországon TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám alatt. 517 (3-6)

Különös figyelemzetes a szülék számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalman lévén sajnos tapasztalni, miszerint „Gilisza csokoládé” név alatt ismert, kitűnő hatású születeim üzerek család által utnoztanak, s az al-szer sajatomról vett minta szerinti utasítás mellett terjesztetik; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelemzetni, hogy valódi általam készített Gilisza csokoládénak csak azt ismerje el, melynél a mellette utasításban nevenem nem nyomtatva, hanem sajátke-zülegalálva van, mint itt alább látható. Egyébiránt legcélszerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyvesboltokban megnevezett t. bizo-mányosoknál eszközölni. 458 (8-12)

Kapható Pesten: **Török József** és **Thalmayer és társ** uraknál.

Nicolaus Augustov
gyógyszerész Tokiban.

A t. szülékhez!

Érdeklél bizonyítvány „Gilisza csoko-ládém” tekintetében. Szüksz. január 13-án 1869. Tekintetes érdemes ur! Uraságodnak bizonyosan jól fog esni a tudósítás, hogy „Gilisza csokoládéjának” hatása csodá-latos nagyszerű volt, is csakugyan sajnálatos volna, ha a tekintetes urnak titka időjárta-val nem kerülne nyilvánosságra, mert dacára a vegyszeres nagyban előhaladásának az utá-zót „Gilisza csokoládé” az önéhez képest semmi! Most tehát ismét felkértem ön ezt ide mellékelni pénzért számomra „Csokolá-dét” küldeni sziveskedjék. Mely kéresem mellett vagyok és maradok alázatos szolgálja

Nagy Mihály s. k.

Kapható Pesten: **Török József** és **Thalmayer és társ**, nemkülönben könyvesboltokban jegyzett t. bizonyos uraknál, egy db 20 kr., nálam 6 darab 1 forint. 440 (8-12)

Króczker Ágoston m. k.
gyógyszerész Tokiban.

Pályázat.

Nagybánya sz. kir. bányaváros közgyű-lésnek f. évi 1860. k. sz. a. kelt határozata folytán a városnál t. fideszbe jött 1-ső szü-lésznél állomásra, melylyel 100 ft. o. é. évi fizetés jár, ezenel pályázat nyitattik.

Ezen állomás elnyeréséért folyamodni kívánók felhívattak: hogy sajátkezűleg irt, korukat s nyelvismeretüket igazolják, külön-ben a szülesznél képzettségük s gyakorlati képességükről szóló, eredeti vagy hitelesített bizonylatokkal szabályszerűen felszerelt fo-lyamódványukat folyó évi június 30-ig e város közgyűléséhez nyújtsák be.

Kelt Nagybanán, 1869. évi május hó 19-én tartott közgyűlésből.

Kiadta:
Hutovszky Kálmán,
főjegyző.

Csak alapos gyógyítás bizto-sít utóbajok ellen.

Tikos betegségeket s tehetetlenséget

(férfi gyengeség.)

katonai és polgári kórházakban siker-rel használt egyszerű módszerrel bámu-latos gyorsan és alaposan (az utjonnan keletkezetteket 48 óra alatt) gyógyítja **Weiss J.** gyak. orvos és szülesz, az itteni cs. kir. garnison főkorházban kiszolgált osztályorvos, minden alkalmatossággal egy a titoktartás, mint a gyógyezékekhez jól beosztott rendelo-Intézetben Pest, kis mező-utca 33. sz. 1. emelet, (a „Terézszobához” címzett gyógytár szomszédságában), bemenet a lépcsőn, naponként reggel 7 órától 10-ig és délután 1-4 óráig.

Férfiak és hölgyek részére külön bemenet és külön várószoba.

Díjjal ellátott levelekre leggyorsab-ban válasz, és kívánatra gyógyszerrel is gondoskodik. 532 (8-12)

Revolverek.

A t. cz. vidékiek és utazók személy-biz-tosítására ajánlhatom legjobb rendszer sze-rinti és jól kipróbált revolvereimet, me-lyekkel egy perez alatt 6 erős és biztos lövés tehető; ugyanannyi idő alatt pedig újra meg-tölthetők. Ily revolverek az önvédelemre minden eddig feltalált fegyverek közt legbiz-tosabbak.

Legnagyobb választékban nálam, követ-kező árak mellett kaphatók u. m.

1 Revolver 6 lövéssel 7 milliméternyi	17 fttól 25 fttig.
1 „ ismét nagyobb 6 lövéssel 9 milliméternyi	20 „ 35 „
1 „ ismét még nagyobb 6 lövéssel 12 milliméternyi	22 „ 40 „
1 kisebbszéri zsebrevolver (Faust-Revolver), mely zsebben kényelmesen hordható	10 „ 20 „

Ezenkívül minden hozzátartozó tok és töltésekkel is szolgálhatunk.

Nem tetszés esetében a fegyver 14 nap alatt kieserülteik.

Unschuld Ede,

fegyverkészítő és kereskedő Pest, váci utca „a levélhez.”

Videkről megrendelések a leggyorsabban utánvet mellett eszközöltetnek.

WALSER FERENCZ harangöntő,

nagy kereszt-utca 3-ik szám alatt

PESTEN.

ajánlja magát a t. cz. közönség és érdemes községnek tetszés szerinti nagyságu s tiszta egész összhangzatu

HARANGOK,

valamint a legújabb szerkezetű

tüzi-fecskendők készítésére.

Az en találmányom módja szerint megújított és a magas kormány által szabadalmazott öntött-vas kalappal ellátott haran-gok a legnagyobb előnyt nyújtják, mert koronájuk, azaz kalapjuk fordítható és így a harang nyelvének felületi helyét megváltoztat-hatván a harang megrepedése lehetetlen s legnagyobb tartóssága biztosított, azonkívül az **ujjonnan szerkesztett és szabadalma-zott srulodásment persely által**, mely igen könnyen fordul, a harangozás is igen kevés erőt igényel; továbbá a torony szilárdaságát sem rongálja, mert könnyű forgassa által a haranglábat legkevésbé sem ingatja meg. Az így módon felszerelt harangot **tökéletesen kildítani lehet**, mely által a hang is egészen kitűnő, s így teljes hangját és erjét éri el; minden zavart hang és az oly ijedő **kongás pedig**, mely tökéletesen ki nem 15dtható harangoknál előfordulni szokott, teljesen elmarad. 433 (5-12)

Kívánatra öreg harangok is megváltoztathatnak új rendszerem szerint, és új felszereléssel láttatnak el a legutányosb áron.

Röck István gépgyára Pesten,

a soroksári utcában 20. sz. alatt léteznek.

Ugyanott készíttetnek: **Lokomobilok, eséplőgépek**, valamint tovaszállítható **lőcsép-lőgépek** kerekre, tisztító és zsákoló eszközökkel, a legcélszerűbben módosítva. Ehhez való járgányok (Güpel) kerekre, oly szerkezettel, hogy nem kell ezeket levenni. Így lőcséplő-gépek minden nagyságban, bordázott sinekkel Hensmann rendszere szerint; továbbá amerikaiak ezövekkel és a hozzá szükséges járgánnyal, új módosításokkal, könnyű járatuk és tartósságuk miatt különösen ajánlhatók.

Mindenemü ekék, szecsakavágók, kukoriczamorzsolók, répavágók, olaj és borsajtók, zuzók, daramalmok, körfűrészek stb. Különösen figyelemre méltók minden nagyságu örlő-malmok gőz-, víz- és széljárta.

Kitűnő erős szerkezetű gőzmalom katlanokkal, teljesen felszerelve.

Szilárd munkáért és készítményei czélszerűségeért kezességek

Röck István,

gépgyár-tulajdonos.

Dr. GROSSMANN,

szem- és fülorvos

PESTEN.

József-tér, 11-ik szám alatt, Grosz-féle házban.

Rendel hétköznapokon dél-éleltől 11-1 és délután 3-4 óráig. — Szegények számára ingyen minden va-sárnap délelőtti órákban. 480 (11-12)

Régi pénzeket

és mindennemű régiséget, drágakövet, lovagló és nyergeszámokat lotaká-rókkal együtt, arany, ezüst és draga-kövekkel kirakva; továbbá gyöngyöt, színeskővet, aranyat, ezüstöt, ásványo-kat vessz és cserél a legmagasb áron.

Régiségek és természetiek irodája.

Pesten, Dorottya-utca a Lloyd épü-letben, 14. sz. a.,

hol egy nagy választéku raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, évek és menekőkötőből a legolcsóbb áron, ugy-szintén egy nagy raktár ásványok, lep-kek, bogarak, madarhórok, tojások, szemüvegek is található. 511 (4-4)

Egy csinos mezővárosba egy real-jogu jól berendezett 4000-4500 ft. forgalmazó 543 (2-2)

gyógytár eladó.

Bővebb tudósítást adhat **J. Thalmayer B. és társ** urak Pesten.

Ajánlkozás.

Egy nőtlen fiatal ember, ki már nagyobb gazdaságban 2 évig, mint gazdasági írnok szolgált és 5 latin osztályt végzett, jó bizonyítvánnyal ellátva, valamely gazdaságban keres állomást. Értekezhetni posta utján **Tapio-Sz. Marton, u. p. Tapio-Bieske, R. B.** egy alatt. 551 (1-3)

Legújabb figyelemreméltó bizonyítvány.

Hoff János,
udvari szállító ur központi raktárának, Bécs, Kärntnerring 11-dik szám.

Bécs, 1869. márczius 7-én.

Kinek a következő tény talán csodálatraméltónak tetszene, mint-hogy egy évekig tartó nyavalának csaknem hihetetlennek tetsző orvos-lásáról szól, annak becsületemre bizonyítom, hogy a tény csakugyan úgy áll, mint én azt itt előadandom. 15 évig folytonos hasfolyásban szenvedtem, mihez még gyomorhaj, étvágyhiány s később mellfájás is járultak. Használtam számtalan szereket, hogy láthatólag végnem erdő életemet meghosszabbíthassam, de mindez haszatlannak mutatkozott. Máris köz-elgő halálotam titkolódás nélkül előre jövedlők. Ily nyomorban egy igen ügyes orvoshoz fordulván, ez nékem a **Hoff-féle malata-kivonat** egész-ségi sör mint fő erősítőszere használatát, a **Hoff-féle egészségi malata-csokoládénak** és (mivel mellbajban is szenvedtem) a **Hoff-féle malata-mellezükorkák** hozzávételével, ajánlotta. Hihetetlen volt az azonnal beállott siker; minden üveg malata-kivonat, minden csöze ma-lata-csokoládé véremet szinté megváltoztatta, naponta erősbödtem, étvágyam ismét megtért, elsoványodott testem s színem javult. A ki eddig már életem végét bekövetkeznj vélte, bámult, hogy engem 3 hét lefolyta után ismét felülvilá látott. Én pedig megmentésemért Istennek hálat adván, minden betegeskedőnek használatul lelkiismeretesen ajánlom minden más erősítő szerek felett a **Hoff-féle malata-készítményeket**.

Kérem egyszerűs mind, 18 üveg malata-kivonat, 2 font malata-csoko-ládét és 10 katulya czukorkákat küldeni. **Koss Henrik,** 506 (2-2)

m. gróf Batthyányi József ménes-igazgatója.

Az egyedül valódi **Hoff-féle malatáléte-gézségi sör**, valamint az **egészségi malata-csokoládé** és **malata-czukorkák** fő-rahelye egyedül: Bécs, Kärntnerring 11-ik szám. A ragjegyen **Johann Hoff** névönás.

Árak: Malatáléte-gézségi sör üveggel és csomagolással együtt: 6 üveg 3 ft. 70 kr., 13 üveg 7 ft., 28 üveg 14 ft., 58 üveg 27 ft. 30 kr., 120 üveg 55 ft. — Egészségi malata-csokoládé 1. sz. 1 font 2 ft. 40 kr., 2. sz. 1 font 1 ft. 60 kr., 5 fontoz 1/2 font, 10 fontoz 1 1/2, ingyen ada-tik. — Malata-csokoládépor esecsemőknek a hibázó csecefej pótlékul 80 és 40 kr. — Malata-mellezükorkák 60 és 30 kr. — Mind Bécsben feladva. Kapható Pesten **Török József** gyógyszerész urnál, király-utca 7-ik szám.

MOLL SEIDLITZ PORA

MOLL A. védjegye

Kitűnő jótulom - emlék-pénz az pártai világhálli-tásban 1865-ik évről.

Központi szállítási rakhely a „golyához” címzett gyógyszerár Bécsben.

OVAS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adának el, melyek saját utasítványaim-mal szövel szóra azonosak és saját nevem aldrásával vannak hamisítva, s így kálakára nézve gyártmányaimmal könnyen összevessze-tetők. — mindfogva azon észrevétellel övek mindenkit ezen hamisítványok megvételől: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes katulyát, valamint az adagok papírjai hivatalsan letéteményezett védmarkkál vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katulyának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert háziszerek között tagadatlannal az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy esásári birodalom minden részeiből került s kezzeimél levő hálaíratok a legérzékenyebben tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emesztéshány és gyomorhóvelnél; továbbá: gör-ésők, vese- és ideges bajokban, szívbetegságnál, idegesség okozta főfájásnál, vertódulásnál, csuszogfajdalomnál, végül hysteriára, búkóra és luzamos hanyasra hajlammal stb. a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legartósok gyógyhatását eredmé-nyezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levezés számos bizonyítványt tartalmaz oly betegk részéről, kik miután nálok minden, gyakran allopathikus és hydropathikus gyógymód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű háziszerezh folyomadtak és ebben rongált egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszer megleték. — Ez elismerőiratok szerzői között a társada-lomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezei gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nemből olyegyek is képviselők, kiknek ezeltől még a legürhedeobb gyógyforrá-sok sem okoztak legkisebb könnyebbulést, és kiknek egészségök csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használatá által állítottat helyre.

A főraktár létezik:

PESTEN TÖRÖK JÓZSEF

gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik szám alatt.

UHL JÓZSEF ur kereskedésében, granátos-utcában.

az norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsirolaj is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva védmarkokkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és legvalószínűbb májhalzsi-faj a Dorsch-halnak legfogdosabb egybeütése és kiválógatása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az természetl a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjobb gyógyszer a mell-és tüdőbajokban, scrophulus és rachitis, köszvény és csúz, idült bőrkütes, szemgyulladás, ideg- és több más bajokban alkalmaztattik.

MOLL A., „zum Storch” Tuchlauben. 503 (6-50)

Helgoland tengerifüüdő.

Junius 17-én veszi kezdetét egy idejűleg a fürdő-intézet megnyitásával a gőzhajó-zás, mely mint az Elbe, mint pedig a Weser folyóból kiindulva fentartja a rendes közlekedést a szárazföld és Helgoland közt, s bezáratik október 15-én.

Ezen összeköttetés két nagyszerű vas tengeri gőzhajó által eszközöltetik, melyek ezeltől 4 évvel egyedül személyszállításra építettek, s a tengeri utazók számára kényelmes berendezve s nemesk csinos szalonokkal, hanem egyszerűs mind különválasztott női s magánykajuték és kitűnő éttermekkel vannak ellátva.

A gőzhajózás igazgatóságai által a következő menettervek állapítattak meg:

A Bremerhafen-Geestemünde és Helgoland közt az északiemét Lloyd társaság tulajdonához tartozó gőzös tartja fen a közlekedést.

Északi tenger kapitány Putsch J.

Menetek:

Junius 29-től július 7-ig minden kedden és szombaton.
Julius 10-től szeptember 15-ig minden kedden, esütörtök és szombaton.
Szeptember 18-tól október 4-ig ismét minden kedden és szombaton.
Továbbá szombaton október 9-én.

Helgolandból Bremerhafen-Geestemünde vissza: minden reá következő napon, mégis va-árnap Helgolandba időzve.

Indulás Helgolandba az első brémai személyvonat megérkezése után; a visszamenet-tek akép rendeztetnek, hogy a megérkezés idejekorán a keresztlvonuló vasut-vonatokkal törtéjenk. — Továbbá szolgáljon közudomásul, hogy a kölni m. frankfurt-, dresda- és berlini vonalokon át, melyek via Brema-Geestemünde Helgolandba vezetnek, érintett állo-másokon valamint Düsseldorf, Hamm, Kassel, Göttingen, Hildesheim, Hannover, Leipzig, Magdeburg, Oschersleben, Potsdam és Erfurt állomásain, Helgolandba és onnan vissza közvetlen személy- és máhazállítás eszközöltetik.

Hamburg és Helgoland közt a hamburg-amerikai nyalabhajó-részvény-társulat gőzhajója tartja fen a közlekedést.

Guxhaven kapitány Lührs J. A.

Menetek:

Junius 17-től július 15-ig minden hétfőn és esütörtökön.
Julius 17-től szept. 16-ig minden hétfőn, esütörtök és szombaton.
Szeptember 20-tól 30-ig ismét minden hétfőn és esütörtökön.
Továbbá esütörtökön október 7. és 14-kén.
Indulás Hamburgból reggeli 8 órakor.
Helgolandból vissza Hamburgba minden reá következő napon reggel, de soha reg-geli 7 óra előtt.

E hajó, mely e menetben gyorsaságra nézve még egy gőzhajó által sem szárnyaltat-ván tul — e vonalat 6-7 óra alatt, — a voltaképeni tengeri utat pedig 2-3 óra alatt teszi meg. 531 (8-8)

Mint-hogy Helgoland sziget jelentősége, mint gyógyerejű tengeri fürdő s mint nyhe-éghajlati gyógyhely ugys előgés ismeretes, még csak azt említtük fel, hogy tehn-savó és ásvány-vizek szolgáltatnak, és a fürdőház mindenemü hideg s meleg fürdőkkel van berendezve. A társalgási ház gyönyörü salonjaival, bálok, hangversenyek, színház, tengeri séták evező- és vitorlahajók, versenysonakázás, vadászat és halászat által, valamint a maganemben kétszételűl egyetlen sziklabarlang — kivilágosításával a fürdővendégek-nem vonzó és változatos időtöltés nyújtatik. Végül közudomásra juttatik, hogy a társda-összeköttetés jelenben a kormány részéről ismét helyre fog állítatni.

Megrendeléseket lakásokra elvállal az alóirt igazgatóság, valamint dr. Aschen fürdő orvos, orvosi tudakozásokra utasításokkal szolgáló kiskézn nyilatkozik.

Helgoland, áprilisban 1869. **A tengeri fürdő-igazgatóság.**

Magyar általános közgazdasági, ipar és kereskedelmi központi ügynökség

Pesten, Sebestyén-utca 5-ik szám.

Ezen 10,000 forintnyi óvadék mellett engedélyezett intézet üzletirányai: Birtokok adásvételére és haszonbérletére. Köleszónok készítése ingatlankra. Biztosítási ügyekben az értékeltek által a biztosítási szerződések alapján támasztható jogos igények érvényesítésénél feltek jogképviselete. Pénzbahajlást ügyletek. Bel- és külföldi intézetek, társulatok, gyárak, kereskedések és magánosok érdekeinek képviselete. Egyesek pénzügyi és hitelviszonyainak rendezése s vagyonának kezelése. Társulatok és vállalatok létrehozása. Üzleti összeköttetések előmozdítása. Új telephelyek és telephelyek értékesítése. Ügyletek és üzletek körüli utalgatás, felvilágosítás s tanácsadás. Ez intézetnél egy a keleti tartományokat érdeklő külön jogúgyi és üzleti osztály is alakított.

Kármán Lajos, köz- és váltóügynök s a fentebbi intézet tulajdonosa.

SCHNEEBERGI NÖVÉNY-ALLOP mell- s tüdőbetegek számára,

továbbá: rekedtség, nátház, ingerkőhögés, mellszorogás, elnyálkásodás torokgyulladások s nehéz légzés ellen, — mindenkor friss minőségben kapható: PESTEN: Török József gyógyszerész úrnál a király-utczában, — dr. Wagner D. gyógyszerésznél a váci-uton, — Thalmayer A. és társa, — Oszetszky F., — Schirk J., — és Gerhardt A. úrnál.

- BUDAN: Schwarzmeyer J. gyógyszerész úrnál. Aradon: Probst F. J. Kőröczön: Draskóczy gy. Baján: Klentz J. Brassóban: Gyertyánfy, Fabrick és Jekelius gyász. Batonyán: Bignio K. Belgrádon: Nicolacovich test. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Bonyhádon: Kramolin J. gy. Brassóban: Fabrick Ed. Csáktornyan: Káráz A. Csánón: Borsay F. gy. Debreczenben: Göll N. gy. Deesen: Krémer S. Detlan: Braumüller J. gy. Deveserben: Hoffmann B. Eszéken: Kawilowicz gyász. Eperjesen: Zsembery Ign. Érsekújvár: Conlegrer J. Egerben: Wessely gyász. Eszéken: Thürner fia és Dessáthy gyász. Győrött: Brunner F. Gyulan: Lukács gyász. Hacsfeld: Hagelschmidt V. Hátason: Mátson B. gyász. Ipolyhádon: Miklósi T. Janosházán: Kuna gyász. Jolsván: Maletor gyász. Kaposvárt: Schröder J. gy. Közegen: Strohle gyász. Károlyvárt: Benich J. gy. Kis-Martonban: Kodolányi gyász. Kassán: Eschwig E. Késmárk: Generisch C. és A. Kécskeméten: Papp M. Karansebesen: Weber A. gy. Károlyfehérvárt: Fischer Ed. gyász.

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár. 486 (5-6)

Ugyanezen bizományos uraknál kapható:

Legjobbfele tyukszem-tapasz, Schmidt cs. kir. főorvostól, egy skatulya ára 23 kr. Dr. Behr ideg-extractusa. az idegek erősítésére s a test edzésére ára 70 kr.

Die „Zeitschrift für gerichtliche Medicin, öffentliche Gesundheitspflege und Medicinal-Gesetzgebung“ bringt in Nr. 48 vom 27. November 1866 über „Schneebergs Kräuter-Allop“ Folgendes: „Der aus Alpenkräutern bereitete „Schneebergs Kräuter-Allop“ des Herrn Apothekers Bittner in Gloggnitz, und Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, ist bei allen katarhalischen und entzündlichen Krankheiten der Respirations-Organen ein vorzügliches Unterstützungsmittel. Er mildert besser als alle anderen Symplicien jeden Reiz im Kehlkopf und wird bei acuter und chronischer Heiserkeit, bei empfindlichen Affectionen der Schlingwerkzeuge, beim Lungen-Katarrh, dem Keuchhusten u. s. w. wegen seiner vorzüglichen einhüllenden, besänftigenden und reizmildernden Eigenschaften mit günstigem Resultate angewendet.“ Főraktár: BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban.

KACHELMANN KÁROLY Selmező Vilnyei gépgyárakok ajánlják mindenütt kiténtett és első érmekkel jutalmazott most lényegesen javított egybekötött kaszáló és arató-gépeit

Samuelson-féle magánylerakó-, arató-gépeit nyomtató-gépeit.

Rendeléseket elfogadnak a gyár igazgatóság helyben Kötő Pál ur Pesten és Tóth Lajos és Társa urak Debreczenben. 485 (7-8)

Legjobb alaptökéül végeladás végett

fele áron átvett vászonárak s kész férfi- s női fehérneműek raktára a csödtöm meg képviselőjének eladási boltjában

FOGL E. Bácsban: k. k. Hoflieferant in Wien, Kerntnerstrasse Nr. 27. Ecker der Himmelhofgartens zum „Erzherzog Karl.“

Levélbeli megrendelések az alább következő árucikkokra a legnagyobb lelkiismerettel s a vászonárak valódiságáért kezeskedve, vasúti, postai utánvét vagy a pénzüsség közvetlen hozzánk küldése mellett gyorsan s pontosan mintegy magyar földön születetthez illik eszközölnetnek. Az alábbszállított sabott árak, még az árucikkokhoz nem értőknek is biztosítottak, s lelkiismeretes eljárásra számíthatnak.

- Vászon férfi-íngék, 1 ft. 80 kr., 2, 3, 4, 5, 6, 8 ft. a legzebbek. Női-íngék, 1 ft. 80 kr., 2 ft. himzessel 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4, 5 ft.; legfinomabb 6-8 ft., melyeknek ára máshol kétszeres. Vászon férfi-gatyák, 1 ft., 1 ft. 50 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft. Angol shirding-íngék (a vászonnál szebb) fehérek és színes 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr. Női-nadrágok, vászon és perkdízből 2, 2 ft. 50 kr., 3 ft. ing, himzett betéttel. Női-pongyola vagy női-corsettek, finom perkdíj vagy parketből 2 ft., 2 ft. 50 kr.; vászon vagy francia batizból, himzessel 3 ft. 50 kr., 5-6 ft. Női-alszoknyák, 4 ft., betéttel 5-6 ft. Női-harisnyák vagy férfi-féharisnyák tucuzatja 5, 6, 8-10 ftr. ing a legfinomabbak. Nyakgallérok, legújabb szabásuk tucuzatja 2, 3-4 ftr. ing (a nyak terjelme megkivántatik). 1 tucuzat rumburgi vászon-zsebkendő 1 ft. 50 kr., 2 ftr. ing, kisebbszéri 2 ft. 50 kr., 3 ft. 50 kr. 1 tucuzat ezrna batiz-zsebkendő nők számára 5, 7, 9-12 ftr. ing a legfinomabbak. 1 tucuzat asztal- vagy törülköző-kendő, ára csak 6, 7, 8-10 ftr. ing ezrnadamaszából. 1 vászon asztalgarnitúra 6 személyre (1 abrosz 6 hozzáálló kendővel 5, 6, 8, 10-12 ftr. ing, finom damaszból, 12 személyre kétszer annyit. 30 róf színes ágynemű vászon 8, 9, 10, 12-16 ftr. ing a legjobb. 30 róf kézfonal-vászon 7 ft. 50 kr., 9 ft. 50 kr., 11, 13, 15-18 ftr. ing a legzebb. Valfűzők (Damenmieder) hölgyek számára (a váll terjelme megkivántatik); párisi főraktár Austria-s Magyarországára nézve, 2, 3, 4, 6, 8 ft., legújabb minta varrás nélkül. 40 róf kitűnő takácsvászon, (finom ágyneműre vagy 12 női-ínghez) 14, 15, 18, 22-24 ftr. ing a legjobbak. 48 róf belga takács-vászon 22, 25, 30-35 ftr. ingekre való. 50-54 róf hasonlíthatlan minőségű rumburgi vagy hollandi vászon 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60-80 ftr. ing, melyeknek ára máshol 50%-tel több. 550 (2-6)

Egy üveg ára 1 forint 26 krajczár. 486 (5-6)

Ugyanezen bizományos uraknál kapható: Legjobbfele tyukszem-tapasz, Schmidt cs. kir. főorvostól, egy skatulya ára 23 kr. Dr. Behr ideg-extractusa. az idegek erősítésére s a test edzésére ára 70 kr.

Die „Zeitschrift für gerichtliche Medicin, öffentliche Gesundheitspflege und Medicinal-Gesetzgebung“ bringt in Nr. 48 vom 27. November 1866 über „Schneebergs Kräuter-Allop“ Folgendes: „Der aus Alpenkräutern bereitete „Schneebergs Kräuter-Allop“ des Herrn Apothekers Bittner in Gloggnitz, und Franz Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, ist bei allen katarhalischen und entzündlichen Krankheiten der Respirations-Organen ein vorzügliches Unterstützungsmittel. Er mildert besser als alle anderen Symplicien jeden Reiz im Kehlkopf und wird bei acuter und chronischer Heiserkeit, bei empfindlichen Affectionen der Schlingwerkzeuge, beim Lungen-Katarrh, dem Keuchhusten u. s. w. wegen seiner vorzüglichen einhüllenden, besänftigenden und reizmildernden Eigenschaften mit günstigem Resultate angewendet.“ Főraktár: BITTNER GYULA gyógyszerésznél Gloggnitzban.

A nyári idényre, nyári-lakok, kirándulások és utazások számára

KERTÉSZ és EISERT Pesten, Dorottya-utca 2. sz., a „magyar király“ ezimu szállodával szemközt.

HÁZTARTÁS CZIKKEI: Szik- (Soda) viz készítő gépek.

Fagylaltkészítő gépek, magánzók részére. Kis dézsa alakú gépek, határozottan a legkisebbek, segítségével 10 perc alatt oly fagylalt állítatik elő, mely készítésében egy azokban alkalmazott kanál alakú készlet által folyó és a kávévezetőn, finomágra s keményvégre nézve kívánni valót nem hagy hátra. Egy gép, melyben 2 kézet vagy tetszés szerint keverebet készítheti, ára 16 ft. 50 kr. Nagyobb, 24 ítezűg használható nemeket gyorsan megsejtenek.

Szik- (Soda) viz készítő gépek. A szik- (Soda) viz, egy óp oly egészséges mint kellemes ital, csakhamar általános használatba jött. Nagyobb városok gyárak által láttnak el vele, vidéken ezen gépek nem csak tökéletes sikerrel használtak, hanem azoknak megszerzése a nagyvárosi lakosra nézve is előnyös, mivel velők minden magánzó kevés fáradság mellett sokkal olcsóbban, jobb minőségű és mindig friss vizet készíthet.

- Ételfedők, drótfonadékok, 7-12" 35, 40, 50, 60, 70, 80 kr. Hűsítő medencék 2 ft. 50 krtól 5 ft. Kerti gyertyatartók, színtesek 1 ftől 2 ft. Petroleum 1 ft 70 kr. Sajt- és vaj-tányérok íveg fedővel, 1 ft 60 krtól 5 ft. Saláta-készítők puszpángfából és szaruból 30 krtól 3 ft 50 krig. Ecet- és olaj-tartók és menagerek 1 ftől 15 ft. Pohár-hordók, sodronyból fénymázoltak stb. 65 krtól 14 ft. Pezsgőt fagyasztó gépek 15 ft. Habverő gépek 1 ft 80 krtól 2 ft 80 krig. Angol kézi-lámpások 60 krtól 6 ft. Amerikai víz-szalma, szobák és szőnyeg-szoprók 1 ft 15 krtól 1 ft 30 krig. Kézi-szoprók 60, 65, 70 kr. Asztal-fedők, fából és viaszvaszonnól 30 krtól 4 ft 50 krig. Virág-kosarak 6 ftől 27 ft 50 krig. Virág-fűző kosarak, ablakhalálók, 1 ft. 50 krtól 6 ft. Asztali és uszonna-évkészletek, kávé- és pohártartók, evő- és kávékenalak, KNEPLER MŰR ezüst ingombjai gyári raktára, tucuztja 70 krtól 1 forintig.

Legyezők. Fa ernyő-legyezők.

Egy új, igen díszes neme fából készült oly ernyőknek, melyek legyező gyantát is használhatók, különböző kiállításuk, 1 ft 60 krtól 6 ft. Kis kézi napernyők, félrehajthatók, belés nélkül 1 ft 80 kr., 2 ft 50 kr., selyemből készűve, 12 kr., 30 krtól 3 ft. ing, finomabbak, Moire antique- és atlaszból, himzűsekkel stb. 3 ft 90 krtól 10 ft. Középnagyságú kézi-ernyők, felette dús választékban s a legkényesebb ízlésnek is megfelelő kiállításuk 2 ft 70 krtól 15-18 ft. Világos nyers selyem nyári ernyők 7 ft. En tout-cas, vagyis nagyobb, nap és eső elleni ernyők 3 ft 50 krtól 9 ft. Uri napernyők, nagyok, 3 ftől 7 ft. bélele.

Esernyők. Rugany eső-öltönyök és köpenyek.

Alpaca-szőtvelők 3 ft 75 kr., 4 ft 50 kr. Taffetas- és selyemből 5 ft 60 kr. 11-12 bordás angol selymernyők 12 ft., angol ruganyernyők 10 ft. Rugany eső-öltönyök és köpenyek. Újjas öltönyök, fejtetővel, 10 ft 75 krtól 19 ft 50 krig. Kocsizó és lovagló köpenyek, újjakkal és fejtetővel 15 ftől 19 ft. Igen elegáns drapsin eső-öltönyök 17 ftől 20 ft.

UTAZÓ- ÉS FÜRDŐSZEREK

Fa-öndök, olcsók, osztály nélkül, 24" 3 ft 80 kr., 36" 6 ft 50 kr. Női fa-öndök, középnagyságú és finomak, osztályal 26-42" 6 ft 50 krtól 19 ft. Női fa-öndök, legfinomabbak, többrendbeli kalapoknak, piperéknek szánt tükös osztályokkal 3 ft 75 krig. Uri fa-öndök, nagyobb utakra igen ezüstözötek, 10 ft 50 krtól 12 forintig. Uri-öndök, viamentes kátrány-szőtvelből, borjú-, tehén-, disznó- és bagaria-bőröl 24-30" 5 ft 60 krtól 25 ft. Női és uri kalapdobozok. Kézi-öndök viamentes kátrány-szőtvelből, borjú-, tehén-, disznó- és bagaria-bőröl 16-22" 2 ft 75 krtól 15 ft.

EGYÉB UTKÖZBEN SZÜKSÉGES TÁRGYAK: Szappan, hajkenes, fogpor. Színezékek, illatszerek és olaj-üvegek. Reggeli cipők és papucok. Páid-szíjjak gyermekek számára, szinte ilyen nagyok és vállbakasztatók 30 krtól 1 ft 80 krig. Tetszőes fekvő aranyfűzők 2 ftől kezdve. Minden nagyságú kulacsok 1 ftől 5 ft. Zsebbeli írógépek, borból 30 kr., ércből 1 ft 20 kr. Angol szivartárak, 25-100 darabuk, vállba akasztatók, 3 ft 30 krtól 9 ft. Leflauchoux-revolverek, dús vázasztókban, 10 ftől 60 forintig. Egy- és kétesövű zsebpisztolyok párja 2 ftől 15 ft. Mosdó-szivacsok. Sívacs-táskák. Különböző angol dörzölő-kesttyűk, kofók, töralközök és lepedők. Uszó-sapkák és fejköször. Rugany uszó-övek 6 forint 50 krajczártól 7 forint 50 krajczárig. Fűrdő-hőmérők. Lovagló-sarkantyúk, szabályos-útek 80 kr., félkör-földök 1 ft 30 kr., félcsatolók 1 ft 40 krtól 2 ft. Angol lőtisztító-késztyűk, lőszorból, párja 3 ft 50 kr. Lóvakarók 85 kr. Rugany lóálméntek 2 ft 20 kr. Lovagló-ostorok 80 krtól 15 ft. Hajtó-ostorok, kelt- és négyfogatúak 55 krtól kezdve. Agarászó-ostorok 3 ftől 10 ft. Lömértékek 75 krtól 1 ft 75 krig. Ló-szivacsok. Istálló-lámpások, ita és úri ellen mentesek, 1 ft 90 krtól 2 ft 60 krig.

A jelenleg oly olcsó postaló útjáról lehetőséggé tévén, a kívánt tárgyakat gyorsan, csakely költség és utánvét mellett elküldhetjük. Igyekeztünk oda irányul, leveleib megküldésükkel a belénk megküldött gyors és pontos eszközözése által megérdemelnünk. Még nem felült tárgyak visszaküldhetők.

KERTÉSZ és EISERT Pesten, Dorottya-utca 2. szám, kereskedelmi bank-épület.

Végladás.

Mintán a házban, melyben árutáram van, közelebb építkezések kezdetnek meg, végladást nyitok

mindennemű divatcikkek, ugymint: mindennemű popelin, Instres, mohair, poils, barége, percaline, batist, jaconas, mousselinból stb. — Továbbá long-schawlok, nagykendők, kész joppok és paletokból

tetemesen leszállított áron.

Ajánlom továbbá valódi angol waterproofomat eső-köpenyekre.

KÁNYA JÓZSEF.
József-tér 10. sz. a.

528 (4-6)

VALÓDI PAGLIANO-SYRUP,
Pagliano Girolamo

flórenci professortól egyenesen ide szállítva, különböző mennyiségben kapható

Török József
gyógyszerész úrnál Pesten, király-utca 7-ik szám.

Egy üveg ára 1 frt. 50 kr. Egy tuczat ára 14 ft., fél tuczat 7 frt.

Az ismételadók igen kedvező engedelményekben részesülnek.

E szörp tisztítja a vért, eloszlatja a megromlott nedveket, megritkítja és megjavítja azokat, következésképpen mindazok, kik e szörpöt havonként két napon át használják, jó egészségnek örvendenek. E szörp sok oly betegséget meggyógyít, melyeknél az orvosi szer csakoly javulást eszközölt. — Ep most érkezett meg egy friss szállítmány, melynek valódiságáért kezeskedtük.

516 (5-6)

A t. sz. magyar királyi honvédtiszt uraknak ajánlja magát

CSÁK IMRE
katonai, polgári s papi öltöny készítő,

ki már az eddig kinevezett honvédtiszt urak nagyobb részének öltönyeit készített oly szerencsés volt.

Boltja: zöldfa-utca 7-ik szám.

548 (3-3)

FAGYLALT-GÉP.

Többszörösen kipróbált, ugy szolgálati lépcsőre, mint jégmegtakarításra készített gépek különösen a

CZUKRÁSZ
és
KÁVÉS

uraknak, ugyszint a magánzők részére minden nagyságban legutányosb áron kapható

Mayer Ferdinánd-nál,
rézműves (2-3)
Pesten, kecskeméti-utca 8. sz. alatt.

542

Fenyőfa- s tűfenyő-kivonat fürdőkre!

Van szerencsénk a t. sz. orvos- s gyógyszerész urakkal ezenest tisztelettel tudatni hogy a Sigmund József úrnál Pest, városbáz-utca 1 sz. a. „öld koszoruhoz“ címzett kereskedésben létező erdei gyapótaru raktárunkat (fenyőfa s tűfenyő gyártmányok s készítmények) legújabbana legtisztább, legjobb és friss fenyőfa s tűfenyő-kivonat kuldeményekkel láttuk el, s ajánljuk azokat a t. sz. közönség szives figyelmébe.

Az ezen kivonatokból készített fürdők áldásdús s ritka gyogyereje különösen **köszvényes, csúszos s ideges** bántalmak ellen eléggé ismeretes, s így annak további magasztalása is felesleggé válván, még csak azt vagyunk bátrak felemlíteni, hogy a háznál készíthető s használható, miáltal az oly nagy költséggel járó fürdői utazások elmulasztók, idejárul még annak szerfeletti olcsósága, mert egy fürdő e kivonattól alig 30 krba kerül.

Megnőtt személyeknek egy fürdőre 4, aránylag később 6-8 lat szükségeltetik, ez két pint melegvízben feloldatik s aztán a fürdőbe öntetik.

Egy üvegszeleceze ára, mely 1 fontot tartalmaz 1 ft. 80 kr.
Egy hordóska 5 font tartalommal 7 » 50 »
különleges használati utasítással együtt.

Isméti eladók illendő százalékban részesítettek.

A Lairitz-féle
erdei gyapótaru-gyára Remdában, a thüringi erdő mellett,

540 (2-3)

Láczay Szabó Károly ur kova-malomkö-gyára Sáros-Patakon, melynek készítményei a Londoni világkiállításon jutalom-érmert nyertek, átment egy részvény-társulat birtokába

Sáros-pataki kovamalomkö-gyári egyesület

ezime alatt:

Már Láczay Szabó Károly ur kezelése alatt évről-évre annyira fokozódott kelendőse ezen francia modorban készített malomköveknek, hogy azok, a kik malomkö-szükségletüket ezen gyárból fedezték, újabb megrendeléseknél mindig ugyanazon minőségű követet kívántak, a melyeneket már előbb nyertek, mely körülmeny azok kitűnő voltáról és hasznavehetőségéről a legkétségtelenebb bizonyítványt nyújtja.

A részvény-társaság, mely Láczay Szabó Károly urat a gyár további vezetésével is megbizta, — különösen oda fog törekedni, hogy a legkelendőbb átmérőjű kövekből mindig néhány pár a gyárban készletben legyen, hogy a beérkező megrendelések azonnal teljesíthessenek.

A kövek kétféle minőségűek, minélfogva két osztályra osztatnak.

Az I-ső osztályú sáros-pataki kövek keményebb fajnak lévén, nagy olónnyel használtnak gőz- és mőmalmokban fehérítésre; már első fellépésőknél a francia kova-malomkövekkel versenyre keltok és ezek roppant árat tetemesen leszállították, és a mellett, hogy a francia kövekkel egy sorba helyezhetők, sőt ezeket némely tekintetben, különösen tartósságra nézve, felülmúlják, ezeknél tetemesen olcsóbbak is.

A II-ik osztályú sáros-pataki kövek különösen a száraz és síma vagy parasztos őrlésre valók, és mindennemű gőz- és mőmalmoknál, vízi, szél és szárazmalmoknál alkalmasak. Ezen különös szépségű rejtés kovafaj egyedül csak a sáros-pataki határban jön elő és az abból készült malomkövek mindennemű gabonafajok őrlésére kitűnők és győzősek. — Főelönyük pedig, a mi a legnagyobb ritkaság az, hogy rozs őrlésre párjuk ninesen; — végre a szesz és pálinka gyárakban a kukorica őrlésre igen keresettek.

A legkelendőbb malomkövek ára helyben Sáros-Patakon, páranként osztrák értékben.

	I-ső osztályuakból:						
Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	160 ft.	170 ft.	180 ft.	190 ft.	200 ft.	210 ft.	220 ft.
	II-ik osztályuakból:						
Átméret:	36"	38"	40"	42"	44"	46"	48"
Ár:	120 ft.	130 ft.	140 ft.	150 ft.	160 ft.	170 ft.	180 ft.

A felső könek rendes magassága 12", az aljkőé 10", ezenfelül minden hüvelyk 2 ft. 70 krral számítatik; alacsonyabbág tekintetbe nem vétetik. A megrendelések minden pár köre 50 forint előpénz beküldése mellett, még pedig néhány héttel előbb, mintsem a kövek szükségeltotnek, történnek, egyuttal pontosan meghatározandó a kö nagysága, a lyuk bősége, valamint az irány, vajjon jobbra vagy balra léssen forgásuk, végre miféle malomra és őrlés nemére szükségeltetik és melyik osztálybeli legyen a kö.

A megrendelések vagy Pesten Gubitz és Roth uraknál, Széchenyi-utca 3-dik szám alatt, vagy Sáros-Patakon „A sáros-pataki kova-malomkö-gyári egyesület“ ezime alatt levél útján történhetnek. — A kövek csak készpénz fizetés vagy utánvét mellett küldetnek el a kikötött időben. — Post, 1869. márczius havában.

478 (7-18)

Az igazgatóság.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együft: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokat illetőleg: Egy négyszer hasábozott petit sor vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile No. 9. — Bélyeg-űj külön minden igtatás után 30 krajczár.

Prielle Kornélia.

A művész élete egy egészen külön világ. Mint ember, ő is a társaságban él s abban kedves vagy rideg, kerestett vagy került lehet; emberszámot tesz, mint a többiek: de valódi élete, mint művésze, saját külön világába esik. Ha festő vagy szobrász, esete és vésője az ő igazi társasága, gondolatainak, törekvéseinek megbizottja; ha költő vagy zenész, a hang vagy szó a mozaik egyes követsai neki, melyekből a talajt összerakja, melyen jár, szeszélyesen, terv szerint, tarkán, egyöntetűen, hogy mások bámulják s gyönyörködnek benne, a min ő, mint otthonában találja magát. A színész világa a szinpad. Mikor a lámpák meggyúlnak, a zenekar felhangolta a kedélyeket, a karmester leteszi iteny-pálczáját, s a függöny egy várakozó és csöndes közönség előtt fölleb-ben: a színész élete akkor kezdődik. A deszkák, melyek nekünk csak jelzik a világot: neki a tulajdonképi világ. Ő oda idegen jelmezben, költött név alatt, más által irt szavakkal lép, de saját magát játszsza azon érzelmekben és jellemben, melyeket más, a költő, teremt meg először, de melyeket ő neki tökéletesen föl kellett vennie saját egyéniségébe, vagy inkább saját egyéniségét megtagadva, kiscserélne azokkal, s szive-lelke égő kohában önmagát s szerepét egygyé olvasztva, valami egészen újat teremtenie, a mi neki, isten s a költő után, a legnemesebb értelemben sajátja.

A színészt csak az ismerheti, a ki játszani látta; s teremto erejét csak az méltányolhatja, a ki kívül is ismeri. Egyénitő tehetsége nem lehet pusztá utánzás, sem a természeti s életbeli valónak, sem szinpad példányoknak utánzása. Mint a művészet általában egyszerre eszményit és egyénit, ugy a színészet különösen. Ugyanazon szerep, egé-

szen a költő gondolata szerint is, a hány művész játszsza, annyi külön egyén lesz. S míg a költő által teremtett egyén századokról századokra él s fölkeresi és megtalálja ábrázolót, a színész teremténye csak a pillanat, mint a camera obscura látványja, mely egész igazságában s színezett voltában odavetődik a fehér lapra, de nem tapad meg rajta, s nyomot sem hagyva tűnik el.

Ez általános észrevételeket bármikor elmondhattuk volna, kivált akármelyik szín-művészről szólva. De alig találhattunk volna jobb alkalmat reá, mint Prielle Kornélia

szerepének közlése alkalmát; nemzeti szín-művészetünk azon kiváló alakját, ki a nélkül, hogy az élet valaha ridegen másolná, oly végetlenül élethű, a nélkül, hogy a költő által adott vonásokkal megelégednék, azoknak vázlatát ezer finom részlettel ugy tölti ki mindig, hogy játéka által épen azt adja, mit a költő akart, gondolt, sőt sejtett, s ki — midőn szerepét bevégzi — lelünkben hagyja egész alakja képét s a legelőkelőbb vágyat költi bennünk, vajha ne tűnnék el még, látásunk s képzeletünk vásznáról.

PRIELLE KORNÉLIA.

Prielle Kornélia azon művészek közé tartozik, kiket a természet a szinpadra teremtett; nemcsak testi tulajdonai, könnyű, hajlékony alakja, szelid, értelmes, kifejező arca s ritka báju hangjáért mondhatjuk ezt, hanem különösen azon hajlamért, mely már kora gyermekkorában elárulta magát, s őt mindvégig szenvedélyvel kötötte a szinpadhoz.

Mármaros-Szigeten született 1828-ban; atyja egy francia emigráns fia volt, de már elmagyarosodva; magyar nőt is vett, Székely Eleonorát s gyermekeit is magyaroknak nevelte. Tisztes, bár szegényes polgári állásukban munkásság és gond által tartották fenn magokat. A kis Nelinek, gyermekkorában már, csak egyetlen vágya, öröme, mulatsága volt: ha a városban színészek voltak, s ő színházba mehetett. Kérés, sirás, jó magaviselet, hízlegés s ígéretek, a gyermeki kor mindez ártatlan fogása által ki kellett vinnie, hogy színházba vigyék, s ott egész lelke, szive, figyelve a szinpadé volt. Aztán, ha színészek nem voltak, voltak műkedvelő előadások, s az alig serdülő leánya élénk részt vett azokban s korán kitüntette magát.

Anyja meghalt. S a mit eddig csak az olvasmányokból és a szinpadról ismert, a szenvedést és fájdalmat, most az élet-